

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2024 M. GEGUŽĖS 1 D.–2024 M. GEGUŽĖS 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	4
<i>Dėl paramos skyrimo sąlygas ir dydžius nustatančių norminio administracinio akto nuostatų prilyginimo nebegaliojančioms, kai norminės bylos, pradėtos pagal abstraktų pareiškimą, nagrinėjimo metu ši parama nebegali būti išmokama.....</i>	<i>4</i>
<i>Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintos Gyvenimo įgūdžių bendrosios programos teisėtumo ..</i>	<i>5</i>
5. RINKIMAI, REFERENDUMAI IR POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLA.....	6
<i>Dėl skundų, kurie laikomi paduotais dėl rinkimų biuletenių .....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl specialiosios skundų dėl balsų skaičiavimo rezultatų nagrinėjimo procedūros.....</i>	<i>6</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	7
<i>Dėl galiojančiame teisiniame reguliavime nustatytų užsieniečių įdarbinimo modelių turinio .....</i>	<i>7</i>
<i>Dėl reikšmingų kriterijų, vertinant, ar užsieniečio darbdavys laikytinas Lietuvos darbo rinkoje veikiančiu darbdaviu .....</i>	<i>7</i>
<i>Dėl kompetentingų institucijų pareigos tinkamai pagrįsti išvadas dėl užsieniečio darbdavio verslo modelio?</i>	
7. SOCIALINĖ APSAUGA	9
<i>Dėl išankstinės senatvės pensijos gavimo sąlygų, kai asmuo, būdamas individualios įmonės savininku ar mažosios bendrijos nariu, neturėjo pajamų, nuo kurių privalėtų mokėti socialinio draudimo įmokas .....</i>	<i>9</i>
<i>Dėl kompetentingų institucijų pareigos motyvuoti sprendimą, kuriuo atsisakyta tenkinti užsieniečio prašymą panaikinti sprendimą dėl draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką ir įvesti perspėjimą į Šengeno informacinę sistemą .....</i>	<i>11</i>
9. PRIEGLOBSTIS.....	12
<i>Dėl šeimos nario sampratos pagal Dublino reglamentą, kai pilnamečiai užsieniečiai siekia susijungti su kitoje valstybėje prieglobsčio prašytojos statusą turinčia savo motina .....</i>	<i>12</i>
11. KONKURENCIJA	12
<i>Dėl įgalioto pareigūno atsisakymo pateikti susipažinti nekonfidencialių kitų ūkio subjektų paaiškinimų versiją apskundimo, kai Konkurencijos įstatymo pažeidimo tyrimo procedūroje yra priimtas galutinis sprendimas?</i>	<i>12</i>
<i>Dėl koncentracijoje tiesiogiai nedalyvaujančio trečiojo asmens (ne)įtraukimo į teismo procesą, konfidencialių duomenų Konkurencijos tarybos nutarime užslaptinimo.....</i>	<i>13</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	14
<i>Dėl taikant standartinį tarifą apskaičiuoto ir į valstybės biudžetą sumokėto mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įskaitymo į taikant padidintą tarifą apskaičiuotas šio mokesčio sumas .....</i>	<i>14</i>
<i>Dėl reikalavimo įvykdyti Vyriausybės nustatytą užduotį dėl apmokestinamosios pakuotės atliekų perdavimo, kaip pagrindo atleisti nuo mokesčio už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis (jo dalies) mokėjimo, ir šios užduoties neįvykdymo mokesčių pasekmių.....</i>	<i>15</i>
14. APLINKOS APSAUGA	17
<i>Dėl pareigos informuoti pakuočių gamintoją ar importuotoją apie ūkio subjekto, išduodančio pakuočių sutvarkymą įrodančius dokumentus, vykdomos veiklos patikrinimo procedūrą .....</i>	<i>17</i>
20. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų	18
<i>Dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo implikuotos pareigos atsižvelgti į ūkio subjekto patirtus nuostolius, kilusius dėl naujų nacionalinio saugumo reikalavimų taikymo.....</i>	<i>18</i>
<i>Dėl neturtinės žalos atlyginimo, Vadovybės apsaugos tarnybai neteisėtai atlikus asmens destruktivaus elgesio vertinimą.....</i>	<i>20</i>
21. VALSTYBĖS TARNAUTOJO STATUSO ĮGIJIMAS, PASIKEITIMAS, PRARADIMAS IR ATSAKOMYBĖ.....	21

<i>Dėl konkurso sustabdymo ar nukėlimo pretendento prašymu .....</i>	<i>21</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA	22
<i>Dėl paraiškoje deklaruotų žemės ūkio naudmenų valdymo ir momento, nuo kurio pareiškėjas turi būti įgijęs šių naudmenų valdymo teisę.....</i>	<i>22</i>
35. LOŠIMŲ IR LOTERIJŲ PRIEŽIŪRA BEI KONTROLĖ	24
<i>Dėl draudimo lošimų organizatoriui priimti kito lošimų organizatoriaus sumokėtą įmoką už į lošimų namus (kazino) atvykusį fizinį asmenį .....</i>	<i>24</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	25
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	25
<i>Dėl materialiojo teisinio pobūdžio aplinkybių vertinimo skundo priėmimo stadijoje .....</i>	<i>25</i>
<i>Dėl ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto naikinamojo 10 metų termino .....</i>	<i>25</i>

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
ADTAĮ	Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas
CK	Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
ES	Europos Sąjunga
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
SIS	Šengeno informacinė sistema
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPJ	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VĮ	valstybės įmonė
VSD	Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas
VŠĮ	viešoji įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinų valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl paramos skyrimo sąlygas ir dydžius nustatančių norminio administracinio akto nuostatų prilyginimo nebegaliojančioms, kai norminės bylos, pradėtos pagal abstraktų pareiškimą, nagrinėjimo metu ši parama nebegali būti išmokama

Apžvelgiama norminė byla buvo pradėta pagal pareiškėjų Seimo narių abstraktų pareiškimą ištirti 2023 m. išimtinės paramos pieno gamintojams ekonominiam gyvybingumui išsaugoti administravimo taisyklių, patvirtintų žemės ūkio ministro 2023 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. 3D-566 (toliau – Taisyklės) dalies atitiktį aukštesnės galios teisės aktų nuostatomis.

Šios Taisyklės buvo parengtos vadovaujantis 2023 m. liepos 14 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2023/1465, kuriuo numatoma skubi finansinė parama žemės ūkio sektoriams, patyrusiems konkrečių problemų, darančių poveikį žemės ūkio produktų gamintojų ekonominiam gyvybingumui (toliau – Reglamentas), ir jų tikslas – nustatyti 2023 m. išimtinės paramos pieno gamintojams, jų ekonominiam gyvybingumui išsaugoti skyrimo reikalavimus ir administravimo tvarką.

Konkrečiai pareiškėjų prašytos patikrinti Taisyklių nuostatos nustato gamintojams keliamus reikalavimus paramai gauti bei (maksimalius) skiriamos paramos dydžius.

Išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia atkreipė dėmesį į tai, kad, kaip nurodyta Reglamento dvidešimt ketvirtoje konstatuojamoje dalyje, „dėl priežasčių, susijusių su biudžetu, Sąjunga turėtų finansuoti valstybių narių gavėjų patirtas išlaidas tik jei jos patirtos iki tam tikros leidžiamos datos. Todėl šiai išskirtinei priemonei skirta parama turėtų būti išmokėta iki 2024 m. sausio 31 d.“. Savo ruožtu Reglamento 1 straipsnio 5 dalyje yra nurodyta, kad „<...> valstybių narių patirtos išlaidos, susijusios su išmokomis, atitinka Sąjungos pagalbos skyrimo reikalavimus tik jei išmokos išmokėtos iki 2024 m. sausio 31 d.“ Be to, ir pačiose Taisyklėse numatyta, kad mokėtinos paramos dydžiai apskaičiuojami, paramos gavėjų prašymai priimami iki 2023 m. gruodžio 31 d., o paramos sumos išmokamos ne vėliau, kaip iki minėtame Reglamente nurodytos datos.

LVAT akcentavo, kad pareiškėjų kvestionuotos Taisyklių nuostatos yra išimtinai susijusios su paramos skyrimu ir išmokėjimu, t. y. su tomis administracinėmis procedūromis, kurios (kaip, be kita ko, numatyta Reglamento 1 str. 5 d.) galėjo būti atliktos tik iki 2024 m. sausio 31 d. Kitaip tariant, ginčijamos norminio administracinio akto nuostatos nebegali būti taikomos, jomis reguliuoti santykiai yra pasibaigę ir jokia teisėkūros subjekto intervencija į atitinkamą teisinį reguliavimą nebėra įmanoma.

Išplėstinė teisėjų kolegija vertino, kad tokios, kaip pareiškėjų byloje prašytos ištirti nuostatos, yra prilyginamos nebegaliojančioms teisenos taisyklių, reglamentuojančių bylą dėl norminių administracinių aktų teisėtumo nagrinėjimą, taikymo tikslais, nepriklausomai nuo ateityje galinčių kilti individualių ginčų, susijusių su tokių nuostatų taikymu. Nagrinėtu atveju, ypač atsižvelgiant į minėtą Reglamento 1 straipsnio 5 dalį, nebuvo nustatyta jokių objektyvių ir išskirtinių aplinkybių, kurios suponuotų poreikį taikyti ABTĮ 118 straipsnio 2 dalies, pagal kurią administracinis teismas, atsižvelgdamas į konkrečias bylos aplinkybes ir įvertinęs neigiamų teisinių pasekmių tikimybę, savo sprendimu gali nustatyti, kad pripažintas neteisėtu norminis administracinis aktas (ar jo dalis) negali būti taikomas nuo jo priėmimo dienos, nuostatas.

Savo ruožtu išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad pareiškėjų, kaip vienu iš ABTĮ 112 straipsnyje numatytų subjektų, pateiktas abstraktus pareiškimas ištirti nebegaliojančių (prilyginamų nebegaliojantiems) norminių administracinių aktų (jų dalių) teisėtumą negali būti nagrinėjamas, nes toks pareiškimas yra nepriskirtinas nagrinėti administraciniams teismams.

LVAT norminę administracinę bylą nutraukė, kartu atkreipdamas dėmesį į tai, kad tai neužkerta kelio individualią bylą galbūt nagrinėsiančiam bendrosios kompetencijos arba administraciniam teismui kreiptis su prašymu ištirti ir nebegaliojančio (prilyginamo nebegaliojančiam) norminio administracinio akto dalies teisėtumą, jeigu tai būtina sprendimui individualioje byloje.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. gegužės 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. el-4-556/2024
Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00051-2023-1

[Prieiga internete](#)

Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintos Gyvenimo įgūdžių bendrosios programos teisėtumo

Apžvelgiamoje byloje pagal Seimo narių pareiškimą tirta švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymo Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ 1 punktu patvirtintų Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų (toliau – Bendrosios programos) 36.47 papunktyje (švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugsėjo 30 d. įsakymo Nr. V-1541 redakcija) nurodytos Gyvenimo įgūdžių bendrosios programos (švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 5 d. įsakymo Nr. V-1146 redakcija) (toliau – Programa) atitiktis Konstitucijos 26 straipsnio 5 daliai ir 41 straipsnio 1 daliai.

Pasisakydama dėl Programos atitikties Konstitucijos 26 straipsnio 5 daliai (tėvai ir globėjai nevaržomi rūpinasi vaikų ir globotinių religiniu ir doroviniu auklėjimu pagal savo įsitikinimus), išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad Programa patvirtinta ne kaip dorovinio ugdymo, o kaip fizinio ir sveikatos ugdymo dalykas (švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. V-570 patvirtinto Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo 5.6, 6.6 p.). Gyvenimo įgūdžių dalyko tikslas – sudaryti galimybę kiekvienam mokiniui nuosekliai ugdytis gyvenimui svarbius įgūdžius: socialinius ir emocinius įgūdžius ir gebėjimus, sveikos gyvensenos nuostatas, mokytis saugoti savo ir kitų sveikatą ir gyvybę, pasiruošti kurti asmeninius ir profesinius santykius, pasirinkti profesinį kelią bei tapti jautriems ir atliepiantiems kitų asmenų, bendruomenės, visuomenės gerovės poreikius (Programos 7 p.). Pareiškėjai konkrečiai neįvardijo, kaip Programos nuostatos riboja konstitucinę tėvų teisę auklėti savo vaikus pagal savo įsitikinimus, o išplėstinė teisėjų kolegija taip pat neturėjo jokio objektyvaus pagrindo konstatuoti, kad Programa minėtą tėvų teisę kaip nors ribotų. Programos nuostatomis niekaip nereguluojama tėvų teisė auklėti savo vaikus.

Išplėstinė teisėjų kolegija vadovavosi Konstitucinio Teismo 2024 m. kovo 14 d. išvadoje pateiktais išaiškinimais, kad mokymas valstybinėse švietimo ir mokymo įstaigose yra sudėtinė ugdymo proceso, kuriam didelę reikšmę turi ir šeimos įtaka, visuomenės ir šeimos vertybės, dalis, taigi mokymas valstybinėse švietimo ir mokymo įstaigose pagal patvirtintas programas nepakeičia tėvų auklėjimo pagal savo įsitikinimus namuose.

Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, vien tai, kad pagal Programą švietimo ir mokymo įstaigose besimokantiesiems būtų pateikiama jos turinį sudaranti informacija, su kuria būtų supažindinami visi mokymo įstaigas lankantys asmenys, nereiškia, kad tėvai neturi teisės pagal savo įsitikinimus vaikų ugdyti namuose. Kitaip tariant, nei pareiškėjų nurodoma aplinkybė dėl Programos privalomumo, nei pareiškėjų akcentuojami Programos turinio aspektai, savaime niekaip nepaneigė ir neapribojo aptariamose Konstitucijos nuostatose įtvirtintų tėvų teisių. Taigi nebuvo pagrindo ir konstatuoti, kad tikrinamame Bendrųjų programų 36.47 papunktyje nurodyta Programa prieštarauja Konstitucijos 26 straipsnio 5 daliai.

Dėl Programos atitikties Konstitucijos 41 straipsnio 1 daliai (asmenims iki 16 metų mokslas privalomas) išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad nagrinėtoje byloje pareiškėjų ginčijamu Bendrųjų programų papunkčiu patvirtintos tik priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos ir jų turinys (jos pridėtos kaip teisės akto priedai), tačiau, kaip matyti sistemaiškai įvertinus visą aktualų teisinį reguliavimą, šių programų privalomumą nustato kiti norminiai aktai, kurių pareiškėjai neginčijo. Šiuo atveju pabrėžta, kad pats Programos patvirtinimas kaip vienos iš priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų (įtraukimas į bendrųjų programų sąrašą kartu su kitomis 57 programomis) savaime nereiškia, kad ji bus privaloma visiems asmenims iki 16 metų. Numatytose dalykų grupėse yra galimybė rinktis dalykus tiek mokiniams / jų tėvams, tiek mokyklai (pavyzdžiui, dorinis ugdymas, užsienio kalbos, menai).

Abejonę dėl Bendrųjų programų 36.47 papunktyje nurodytos Programos atitikties Konstitucijos 41 straipsnio 1 daliai pareiškėjai siejo išimtinai su aplinkybe, kad Programos įtraukimas į bendrųjų programų sąrašą savaime reiškia jos privalomumą asmenims iki 16 metų, t. y. su aplinkybe, kuri buvo paneigta. Kitaip tariant, norminio administracinio akto nuostatos neatitikimą Konstitucijos 41 straipsnio 1 daliai pareiškėjai siejo su reguliavimu, kurio tikrinama norminio administracinio akto nuostata nenustato. Įvertinusi tai ir aplinkybę, jog pareiškėjai neišreiškė konkrečios ir nuoseklios teisinės pozicijos dėl prieštaravimo tarp Bendrųjų programų 36.47 papunktyje nurodytos Programos ir Konstitucijos 41 straipsnio 1 dalies, išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad toks pareiškimo pagrindimas negalėjo būti laikomas aiškiai suformuluotais teisiniais argumentais ir pagal jį tinkamas administracinės bylos dėl norminio administracinio akto teisėtumo išnagrinėjimas administraciniame teisme neįmanomas, todėl šią norminės administracinės bylos dalį nutraukė.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. gegužės 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I-6-525/2024
Teismo proceso Nr. 3-66-3-00054-2023-4

[Prieiga internete](#)

5. Rinkimai, referendumai ir politinių partijų veikla

5.2. Prezidento rinkimai

Dėl skundų, kurie laikomi paduotais dėl rinkimų biuletenių

Pareiškėjas kreipėsi į LVAT su skundu, prašydamas nutraukti Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) neveikimą neatsakant į stebėtojų N. Č. ir Z. V. 2024 m. gegužės 15 d. prašymą dėl 2024 m. gegužės 12 d. Lietuvos Respublikos referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio keitimo ir Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų vykdymo pažeidimų.

Pareiškėjas laikėsi pozicijos, kad VRK turėjo pareigą išnagrinėti rinkimų stebėtojų prašymą ir pateikti atsakymą į jį iki galutinių rezultatų Respublikos Prezidento rinkimų I ture ir referendumo rezultatų patvirtinimo dienos, t. y. iki 2024 m. gegužės 19 d., todėl remdamasis Rinkimų kodekso 185 straipsnio 2 dalimi teikė skundą LVAT.

LVAT pažymėjo, jog pagal Rinkimų kodekso 185 straipsnio 2 dalį sutrumpinti skundų nagrinėjimo terminai yra: 1) skundo dėl rinkėjo įrašymo į rinkėjų sąrašą – per 2 dienas, bet ne vėliau kaip rinkimų dieną; 2) skundo dėl rinkimų biuletenių, atsakomosios nuomonės – per 3 dienas, bet ne vėliau kaip iki rinkimų dienos; 3) skundo dėl rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidato ar kandidatų sąrašo registravimo arba informacijos apie juos paskelbimo – per 5 dienas. Vadovaujantis sisteminiu, loginiu Rinkimų kodekso 185 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatos aiškinimu, skundo dėl rinkimų biuletenių, atsakomosios nuomonės sutrumpintas terminas taikomas skundams, paduotiems iki rinkimų dienos. Nagrinėtu atveju byloje nustačius, kad skundas (prašymas dėl pažeidimų) VRK pateiktas po rinkimų dienos, padaryta išvada, kad jo nagrinėjimui netaikytinas sutrumpintas terminas.

Byloje taip pat atkreiptas dėmesys, kad LVAT, kaip pirmajai (vienintelei) instancijai, skundžiamas ne bet koks VRK neveikimas, o tik toks, kuris yra aiškiai įvardytose srityse, – kai nėra priimami sprendimai Rinkimų kodekso 185 straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais, taip pat sprendimai dėl rinkimų politinės kampanijos dalyvio statuso praradimo ir rinkėjų parašų rinkimo reikalavimų pažeidimo. Pareiškėjo argumentus, kad jo inicijuotas ginčas (kadangi tai yra ginčas dėl rinkimų biuletenių) nagrinėtinas būtent LVAT (Rinkimų kodekso 185 str. 6 d.), teisėjų kolegija laikė deklaratyviais, nepagrįstais skundo argumentais ir bylos duomenimis. Rinkimų kodekso 185 straipsnio 2 dalies 2 punkto prasme skundai dėl rinkimo biuletenių yra skundai dėl rinkimo biuletenių turinio (informacijos juose), bet ne dėl pareiškėjo skunde ginčijamų VRK galbūt padarytų techninių, procedūrinių pažeidimų, susijusių su rinkimo biuletenių išdavimu rinkimų komisijoms, rinkėjams, duomenų apie balsavimo biuletenius įvedimu į VRK informacinę sistemą ir pan.

LVAT atsisakė priimti pareiškėjo skundą.

2024 m. gegužės 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. R-29-1188/2024

Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00037-2024-6

[Prieiga internete](#)

Dėl specialiosios skundų dėl balsų skaičiavimo rezultatų nagrinėjimo procedūros

Pareiškėjai kreipėsi į LVAT su skundu, prašydami pripažinti negaliojančiu nuo priėmimo momento Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimą „Dėl 2024 m. gegužės 12 d. Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų pakartotinio balsavimo paskelbimo“, kuriuo patvirtintas 2024 m. gegužės 12 d. Prezidento rinkimų balsų skaičiavimo protokolas, nurodyti daugiausiai balsų pirmą kartą balsuojant surinkę ir dėl to pakartotiniame balsavime dalyvausiantys kandidatai bei nustatyta pakartotinio balsavimo data.

LVAT konstatavo, jog priimdama ginčijamą sprendimą VRK vykdė jai Konstitucijoje bei Rinkimų įstatyme nustatytą pareigą dėl pakartotinio balsavimo procedūrų šiuose teisės aktuose įtvirtintais terminais ir tvarka, taip užtikrindama prasidėjusio rinkimų proceso tęstinumą. Pažymėta, kad aiški ir stabili balsavimo tvarka bei taisyklės yra vertybė, skatinanti pasitikėjimą laisvais ir teisingais rinkimais.

Atsižvelgęs į Konstitucinio Teismo išaiškinimus, kad galutiniai oficialūs rinkimų rezultatai gali būti nustatomi tik po pakartotinio balsavimo, bei įvertinęs Rinkimų kodekso XIX skyriaus antrojo skirsnio „Rinkimų ginčai dėl balsų skaičiavimo rezultatų, rinkimų rezultatų ir įgaliojimų“ nuostatas, LVAT pažymėjo, jog įstatymų

leidėjas Rinkimų kodekse ne tik nurodė asmenų, galinčių teikti skundus dėl balsų skaičiavimo rezultatų, sąrašą, bet ir įtvirtino specialią tokių skundų padavimo ir nagrinėjimo procedūrą. Rinkimų kodekse nurodyti asmenys, manydami, jog tam tikrose balsavimo apylinkėse buvo padaryti teisės aktų pažeidimai, dėl kurių buvo galbūt neteisingai suskaičiuoti rinkėjų balsai, nesutikdami su apylinkės rinkimų komisijos pateiktais balsų skaičiavimo protokolais ir balsų skaičiavimo rezultatais, turi teisę skusti apylinkės rinkimų komisijos veiksmus apygardos, savivaldybės rinkimų komisijai, o apygardos, savivaldybės rinkimų komisijos priimtus sprendimus – VRK, kuri tokius skundus privalo išnagrinėti iki galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo dienos. Be to, Rinkimų kodekse (181 str. 1 d. 3 p.) įstatymų leidėjas suteikė VRK, kaip centrinei rinkimų organizavimo institucijai, kompetenciją spręsti dėl rinkimų (be kita ko, Prezidento) konkrečioje rinkimų apygardoje (-ose) rezultatų pripažinimo negaliojančiais. Tačiau, prieš naudojantis tokia kompetencija, VRK ir teritorinėms rinkimų organizavimo institucijoms (apygardos, savivaldybės rinkimų komisijoms) Rinkimų kodekse suteikti įgaliojimai išsamiai įvertinti asmenų skunduose dėl balsų skaičiavimo rezultatų ir rinkimų rezultatų nurodytas aplinkybes ir nustatyti teisės aktų pažeidimus.

Byloje nustatęs, kad pareiškėjai nebuvo pasinaudoję specialia Rinkimų kodekse nustatyta apygardų, savivaldybių rinkimų komisijų sprendimų apskundimo VRK procedūra ir kad VRK, kaip centrinė rinkimų organizavimo institucija, kuriai suteikti įgaliojimai pripažinti rinkimų rezultatus rinkimų apygardoje (-ose) negaliojančiais, dar nebuvo įvertinusi pareiškėjų skunde teismui nurodytų aplinkybių dėl rinkimų rezultatų atitinkamose rinkimų apylinkėse bei priėmusi dėl to sprendimo (skundus dėl balsų skaičiavimo ar rinkimų rezultatų VRK gali nagrinėti iki galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo dienos), LVAT atsisakė priimti pareiškėjų skundą.

2024 m. gegužės 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. R-31-789/2024

Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00039-2024-8

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.3. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvoje

8.3.1. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė laikinai gyventi Lietuvoje

Dėl galiojančiame teisiniame reguliavime nustatytų užsieniečių įdarbinimo modelių turinio

Dėl reikšmingų kriterijų, vertinant, ar užsieniečio darbdavys laikytinas Lietuvos darbo rinkoje veikiančiu darbdaviu

Dėl kompetentingų institucijų pareigos tinkamai pagrįsti išvadas dėl užsieniečio darbdavio verslo modelio

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo, kuriuo buvo atsisakyta išduoti pareiškėjui leidimą laikinai gyventi, kurį išduoti pareiškėjo vardu prašė jo būsimas darbdavys UAB „Interselektie“ (Bendrovė) tuo pagrindu, kad pareiškėjas ketina dirbti pas jį pagal profesiją, kuri yra įtraukta į Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą pagal ekonominės veiklos rūšis 2023 metams (t. y. pastolių statytoju). Atsakovas konstatavo, kad duomenys, kuriuos asmuo pateikė norėdamas gauti leidimą laikinai gyventi, neatitinka tikrovės (UTPĮ 35 str. 1 d. 2 p.) ir asmuo neatitinka sąlygų, kurios nustatytos leidimui laikinai gyventi gauti konkrečiu UTPĮ nustatytu pagrindu (UTPĮ 35 str. 1 d. 14 p.).

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą ir panaikino Departamento Sprendimą.

LVAT pažymėjo, kad tam tikrų duomenų trūkumą atsakovas vertino kaip įrodymą, esą pagrindžiantį išvadą, kad Bendrovė nelaikytina Lietuvos darbo rinkoje statybos sektoriuje veikiančiu darbdaviu, tačiau byloje nebuvo įrodymų apie tai, kad atsakovas duomenis, kurių nebuvimu grindė atsisakymą pareiškėjui išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, prašė pateikti.

Vertindamas bylos aplinkybėmis aktualų reglamentavimą, nustatytą UTPĮ 44 straipsnio 1 ir 2 dalyse, LVAT darė išvadą, kad šiose normose, be kita ko, yra įtvirtinti du skirtingi leidimų laikinai gyventi Lietuvoje išdavimo užsieniečiams modeliai:

i) pirmuoju atveju (toliau – Pirmasis modelis) leidimai laikinai gyventi išduodami užsieniečiams, kurių profesija yra įtraukta į Užimtumo tarnybos direktoriaus patvirtintą Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą pagal ekonominės veiklos rūšis. Tokiu atveju užsieniečiai, be kita ko, turi atitikti šias sąlygas: 1) darbdavys, užsieniečio vardu teikiantis prašymą įdarbinti užsienietį, privalo įsipareigoti užsienietį įdarbinti

pagal darbo sutartį ne trumpesniam negu 6 mėnesių laikotarpiui; 2) užsienietis privalo turėti Užimtumo tarnybos direktoriaus patvirtintame Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąraše pagal ekonominės veiklos rūšis nurodytą kvalifikaciją taikant UTPJ 57¹ straipsnį nustatytas kvotas; 3) laikinojo leidimo gyventi Lietuvoje užsieniečiui išdavimo momentu kvota turi būti neišnaudota;

ii) Kitokie reikalavimai laikinojo leidimo gyventi išdavimo siekiantiems užsieniečiams, kuriuos ketinama įdarbinti pagal laikinojo darbo sutartis (toliau – Antrasis modelis). Tokiu atveju: (i) užsienietis be kitų turi atitikti ir UTPJ 44 straipsnio 1 dalies 2 punkto c papunktyje įtvirtintą sąlygą (t. y. jis turi gauti Užimtumo tarnybos nustatyta tvarka priimtą sprendimą dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams), taip pat (ii) užsieniečiams, kuriuos ketinama įdarbinti pagal laikinojo darbo sutartis, nėra taikomos įstatymo 57¹ straipsnyje nustatytos kvotos.

LVAT darė išvadą, kad Departamentas, vertindamas, ar yra pagrindas išduoti laikiną leidimą gyventi Lietuvoje užsieniečiui, turinčiam į Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą pagal ekonominės veiklos rūšis 2023 metams įtrauktą profesiją (nagrinėjamu atveju – pastolių statytojas), pirmiausiai privalo įsitikinti, kad tokį užsienietį siekia įdarbinti Lietuvos darbo rinkoje konkrečiame sektoriuje veikiantis darbdavys, ir tokiu būdu bus kompensuojamas šios profesijos darbuotojų trūkumas, su kuriuo pirmiausiai susiduria Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausantys darbdaviai, kurie vykdo konkrečios, Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąraše pagal ekonominės veiklos rūšis 2023 metams nurodytosios, rūšies ekonominę veiklą (nagrinėjamu atveju ekonominės veiklos rūšis – statyba). Kadangi konkrečios paminėtame sąraše nurodytos profesijos užsieniečio įdarbinimas pagal Pirmąjį modelį yra tiesiogiai susijęs su siekiu, įsivežant trūkstamos profesijos užsieniečius, sumažinti darbo jėgos trūkumą, su kuriuo susiduria Lietuvos darbo rinkoje statybos sektoriuje veikiantys darbdaviai, darbdaviai paminėtu būdu įsivežantys trūkstamų profesijų užsieniečius privalo patys Lietuvoje vykdyti ekonominę veiklą, kuriai vykdyti trūkstamų darbuotojų kvotas nustato Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Pastaruoju aspektu darbdavys pripažintinas vykdančiu atitinkamą ekonominę veiklą Lietuvoje ir tais atvejais, kai jis, pavyzdžiui, laikinai tokią veiklą vykdo ne Lietuvoje, ir tuo tikslu atitinkamos trūkstamos profesijos savo darbuotojus išsiunčia laikinai dirbti užsienyje, t. y. komandiruoja darbuotojus, kaip tai nustatyta Darbo kodekso 9 straipsnyje.

Taigi, LVAT vertinimu, sprendžiant, ar užsieniečio vardu prašymą dėl laikinojo leidimo gyventi pateikiantis darbdavys gali būti laikomas Lietuvos darbo rinkoje veikiančiu darbdaviu ir todėl galinčiu įdarbinti užsieniečius pasinaudojant Pirmuoju modeliu, t. y. pretenduoti į UTPJ 57¹ straipsnyje nustatyta tvarka nustatomas kvotas, reikšminga tai, ar:

1) toks darbdavys (i) laikytinas darbdaviu, kaip tai nustatyta Darbo kodekso 21 straipsnio 3 dalyje („Darbdavys – asmuo, kurio naudai ir kuriam būdamas pavaldus darbo sutartimi darbo funkciją atlygintinai įsipareigojo atlikti fizinis asmuo. Darbdaviu gali būti Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausantis juridinis asmuo, turintis darbinį teisnumą ir veiksnumą, taip pat Lietuvos Respublikos teritorijoje įregistruotas užsienio valstybės jurisdikcijai priklausančio juridinio asmens ar kitos organizacijos padalinys (filialas, atstovybė) ar užsienio valstybės jurisdikcijai priklausantis fizinis ar juridinis asmuo, kita organizacija, juridinio asmens ar kitos organizacijos padalinys (filialas, atstovybė) arba tokių asmenų grupė. Darbdavio – juridinio asmens darbinis teisnumas ir veiksnumas atsiranda nuo jo įsteigimo momento, nebent jo veiklą reglamentuojantys teisės aktai nustato vėlesnį įsisteigimo momentą. Darbdaviu taip pat gali būti fizinis asmuo. Darbdavio – fizinio asmens teisnumą ir veiksnumą reglamentuoja Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas“), (ii) vykdančiu konkrečios, Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąraše pagal ekonominės veiklos rūšis 2023 metams nurodytosios, rūšies ekonominę veiklą (nagrinėjamu atveju ekonominės veiklos rūšis – statyba); ir

2) ar yra pakankamas pagrindas teigti, kad: (i) toks darbdavys su užsieniečiu ketina sudaryti darbo sutartį pagal Lietuvos darbo teisę (darbo sutarties sudarymas Lietuvoje reglamentuojamas Darbo kodekso 42 str.), bet ne laikinojo darbo sutartį, o (ii) toje darbo sutartyje nustatytoms darbo funkcijoms (Darbo kodekso 34 str. 2 d.) atlikti būtina, kad darbuotojas būtų įgijęs į Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą pagal ekonominės veiklos rūšis 2023 metams įtrauktą profesiją (nagrinėjamu atveju – pastolių statytojas).

LVAT sprendė, kad Departamentas nesurinko pakankamų įrodymų, kuriais remiantis būtų galima spręsti, jog pareiškėją siekia įdarbinti Lietuvos darbo rinkoje statybos sektoriuje veikiantis darbdavys ir tokiu būdu bus kompensuojamas šios profesijos darbuotojų trūkumas, su kuriuo pirmiausiai susiduria Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausantys darbdaviai, kurie vykdo konkrečios, Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąraše pagal ekonominės veiklos rūšis 2023 metams nurodytosios, rūšies ekonominę veiklą (nagrinėjamu atveju ekonominės veiklos rūšis – statyba). Kitaip tariant, Sprendimas priimtas neįvertinus nei darbo sutarties, kurią Bendrovė ketino sudaryti su pareiškėju, nei Bendrovės jau sudarytų darbo sutarčių su kitais

darbuotojais turinio, nei kitų su tuo susijusių reikšmingų dokumentų. Todėl atsakovo Sprendimas atsisakyti pareiškėjui išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, vadovaujantis UTPĮ 35 straipsnio 1 dalies 2 ir 14 punktuose nurodytais pagrindais, anot LVAT, negali būti pripažintas pagrįstu ir teisėtu.

Dėl atsakovo argumentų, susijusių su Bendrovės esą vykdoma laikinojo įdarbinimo veikla, LVAT priminė administracinėje byloje Nr. eA-3675-624/2019 LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos suformuotą poziciją, jog UTPĮ, be kita ko, 44 straipsnio 1 dalies 2 punkto a papunktyje įtvirtintas teisinis reguliavimas nereikalauja, kad pats darbdavys tiesiogiai veiktų (veiklą vykdytų) atitinkamos ekonominės veiklos sektoriuje (srityje), betarpiškai susijusioje su užsieniečio profesija. Minėtoje nutartyje *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) nurodyta, kad darbas pagal laikinojo darbo sutartį, savaime nėra nesuderinamas su aptariamomis UTPĮ nuostatomis, jei yra paisoma visų privalomų darbo įstatymuose nustatytų reikalavimų. Vis dėlto apžvelgiamoje byloje atkreiptas dėmesys, kad šios LVAT pozicijos suformavimui esminę reikšmę turėjęs paminėtos administracinės bylos nagrinėjimui aktualiu laikotarpiu galiojęs teisinis reguliavimas nors savaime nedraudė užsieniečių įdarbinimo pagal laikinojo darbo sutartis, tačiau detaliau nereglementavo (taigi, esminiais taikytiniais reikalavimais neatskyrė) šiame procesiniame sprendime aptartų užsieniečių įdarbinimo Pirmojo ir Antrojo modelių. Vėliau įstatymų leidėjas reglamentavimą nagrinėjamu aspektu kelis kartus keitė, nustatydamas šiame procesiniame sprendime aptartus ir jiems būdingais reikalavimais išsiskiriančius užsieniečių įdarbinimo modelius.

Loginis–sisteminis šių įdarbinimo modelių aiškinimas, teisėjų kolegijos vertinimu, leido daryti pagrįstą išvadą, kad Antrasis modelis yra susijęs su užsieniečio įdarbinimu per laikino įdarbinimo įmones, kurių vienintelis tikslas, anot Teisingumo Teismo, yra vėliau tokius darbuotojus paskirti laikinai dirbti įmonėse laikinojo darbo naudotojose. Atitinkamai, Pirmasis modelis nesietinas su tokiu laikino įdarbinimo įmonių veiklai būdingu tikslu: šiuo būdu įdarbintas užsieniečio, nepriklausomai nuo jo profesijos ir įmonių laikinojo darbo naudotojų vykdomos ekonominės veiklos rūšies, negali būti paskirtas laikinai dirbti kitose įmonėse laikinojo darbo naudotojose, kai tokiu būdu susiformuoja laikinojo darbo sutartims būdingi darbo santykiai. Kitaip tariant, Pirmojo modelio būdu užsieniečių įdarbinantis darbdavys pats turi vykdyti veiklą su užsieniečio profesija betarpiškai susijusioje atitinkamos ekonominės veiklos sektoriuje.

LVAT vertinimu, Departamento Sprendime padaryta išvada, kad Bendrovės verslo modelis yra panašus į laikinąjį įdarbinimą, be kita ko, turėjo būti pagrįsta reikšmingų įrodymų (pirmiausiai, Bendrovės veiklos, jos sudaromų darbo sutarčių su kitais darbuotojais ir darbo sutarties, kurią ji ketino pasirašyti su pareiškėju) analize Darbo kodekso 72–80 straipsniuose įtvirtinto teisinio reglamentavimo kontekste, o tai nebuvo padaryta.

Be to, LVAT laikėsi pozicijos, kad iš byloje nustatytų faktinių aplinkybių nėra pagrindo teigti, jog pareiškėjas atsakovui teikė tikrovės neatitinkančią informaciją: tai, kad Bendrovė konkrečiu tikrinamu laikotarpiu nevykdė aktyvių statybos darbų Lietuvos Respublikos teritorijoje, tačiau juos vykdė kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, *ipso facto* (pačiu faktu; dėl to; savaime) nereiškia, kad ji neveikia Lietuvos darbo rinkoje statybos sektoriuje ir todėl pareiškėjas tariamai pateikė tikrovės neatitinkančią informaciją. Atsižvelgdamas į tai, LVAT konstatavo, kad atsakovo išvada dėl pareiškėjo deklaruojamo tikslo – gyventi ir dirbti Lietuvoje – neatitikties tikrovei yra nepagrįsta objektyviais duomenimis.

Atsakovo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. gegužės 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1564-968/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-10097-2023-7

[Prieiga internete](#)

7. Socialinė apsauga

7.3. Valstybinės socialinio draudimo pensijos ir kompensacijos

7.3.4. Išankstinės senatvės pensijos

Dėl išankstinės senatvės pensijos gavimo sąlygų, kai asmuo, būdamas individualios įmonės savininku ar mažosios bendrijos nariu, neturėjo pajamų, nuo kurių privalėtų mokėti socialinio draudimo įmokas

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Kauno skyriaus (toliau – VSDFV Kauno skyrius) sprendimo, kuriuo pareiškėjui nutrauktas išankstinės senatvės pensijos mokėjimas, ir sprendimo, kuriuo nustatyta, kad konkrečiu laikotarpiu susidarė 147,26 Eur išankstinės senatvės pensijos permoka, teisėtumo ir pagrįstumo. Pareiškėjas taip pat ginčijo

sprendimą, kuriuo išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka buvo išnagrinėtas ir atmetas pareiškėjo skundas dėl paminėtų VSDFV Kauno skyriaus sprendimų.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad pareiškėjas neatitinka Socialinio draudimo pensijų įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtintos privalomos išankstinės pensijos gavimo sąlygos nebūti vienam iš asmenų, privalomai draudžiamų socialiniu draudimu pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą.

LVAT teisėjų kolegija, išanalizavusi aktualų teisinį reguliavimą, darė išvadą, kad apdraustaisiais laikomi fiziniai asmenys, kurie Valstybinio socialinio draudimo įstatymo (toliau – VSDĮ) nustatyta tvarka valstybinio socialinio draudimo įmokas moka patys ir (arba) už juos šias įmokas moka draudėjai. Individualių įmonių savininkai ir mažųjų bendrijų nariai socialinio draudimo įmokas turi pareigą mokėti tik nuo VSDĮ 10 straipsnio 3 dalies 1 punkte numatytų pajamų.

Byloje buvę duomenys patvirtino, kad pareiškėjas nebuvo išsiėmęs sumos, kurią būtų deklaravęs kaip su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusias pajamas, nuo kurios privalėtų mokėti socialinio draudimo įmokas. Bylos duomenimis nei pats pareiškėjas, nei kiti asmenys nebuvo mokėję už pareiškėją socialinio draudimo įmokų ginčui aktualiu laikotarpiu. Taigi byloje esančių duomenų pagrindu teisėjų kolegija sprendė, kad kreipimosi dėl išankstinės senatvės pensijos dieną ir ginčijamo sprendimo nutraukti išankstinės pensijos mokėjimą priėmimo dieną pareiškėjas nebuvo vienas iš asmenų, privalomai draudžiamų socialiniu draudimu pagal VSDĮ.

LVAT atkreipė dėmesį, kad atsakovo sprendimas dėl išankstinės senatvės pensijos mokėjimo nutraukimo negali būti grindžiamas prielaidomis, jog pareiškėjas, gavęs paskirtą (mokamą) išankstinę senatvės pensiją, galimai gaus pajamas, numatytas VSDĮ 10 straipsnio 3 dalies 1 punkte, ir todėl pagal įstatymą bus laikomas privalomai draudžiamu socialiniu draudimu ir negalinčiu gauti išankstinę senatvės pensiją. Teisėjų kolegijos vertinimu, išankstinės senatvės pensijos skyrimo ir mokėjimo atitikties įstatymo nustatytiems reikalavimams patikros administracinė našta, esant atsakovo abejonėms dėl išankstinės pensijos gavimo siekiančio pareiškėjo, kuris yra individualios įmonės savininkas ir mažosios bendrijos narys, galimybių ar ketinimų (ekonominių pastangų) gauti pajamas, dėl kurių jis pagal įstatymą būtų laikytinas privalomai draudžiamu socialiniu draudimu ir negalinčiu gauti išankstinę senatvės pensiją, negali būti įstatyme nenumatytu pagrindu atsakovui neskirti pareiškėjui išankstinės senatvės pensijos, taikant įstatyme nustatytą minėtų pajamų gavimo, kaip teisinio fakto, pagrindą. Teisėjų kolegijos vertinimu, įstatyme nustatyti išankstinės senatvės pensijos skyrimo ir mokėjo tam tikromis sąlygomis pagrindai negali būti atsakovo, kaip viešojo administravimo subjekto, aktu plečiamai aiškinami tokios pensijos skyrimo ir mokėjimo siekiančio asmens teisių ir teisėtų interesų nenaudai.

Be to, pažymėta, kad Socialinio draudimo pensijų įstatymo 43 straipsnio 2 dalis numato pensijos gavėjo pareigą pranešti Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigai, kuri moka jam pensiją, apie aplinkybes, turinčias įtakos pensijos dydžiui ar mokėjimui, per 10 dienų nuo šių aplinkybių atsiradimo dienos. Jei apie tokias aplinkybes laiku nepranešus pensija yra permokama, permokėta suma iš gavėjo išieškoma pensiją mokančios Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos vadovo sprendimu. Taigi įstatymas įtvirtina pareiškėjo pareigą pranešti Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigai, kuri moka jam pensiją, apie aplinkybes, turinčias įtakos pensijos dydžiui ar mokėjimui, ir numato tokios pareigos nevykdymo teisinės pasekmes.

Dėl pareiškėjo ginčijamo VSDFV Kauno skyriaus sprendimo, kuriuo nustatyta, kad susidarė išankstinės senatvės pensijos permoka, pažymėta, kad šiuo sprendimu nesuformuluoti jokie viešojo administravimo institucijos, kompetentingos priimti sprendimus dėl permokos išieškojimo, valdingi patvarkymai, juo nenustatytos, nepakeistos ir nepanaikintos pareiškėjo teisės ar pareigos, ir tai, teisėjų kolegijos vertinimu, sudarė pagrindą daryti išvadą, jog nurodytas sprendimas savo esme yra tarpinis sprendimas, nesukeliantis pareiškėjui materialinių teisinių pasekmių.

LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą – pareiškėjo skundą tenkino iš dalies, panaikino skundžiamus sprendimus, kuriais nutrauktas išankstinės senatvės pensijos mokėjimas, o administracinės bylos dalį dėl sprendimų, kuriais nustatyta, kad susidarė išankstinės senatvės pensijos permoka, nutraukė.

2024 m. gegužės 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-694-1188/2024

Teismo proceso Nr. 3-62-3-02531-2022-1

[Prieiga internete](#)

8.6. Užsieniečių išvykimas iš Lietuvos Respublikos

8.6.4. Draudimas atvykti

Dėl kompetentingų institucijų pareigos motyvuoti sprendimą, kuriuo atsisakyta tenkinti užsieniečio prašymą panaikinti sprendimą dėl draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką ir įvesti perspėjimą į Šengeno informacinę sistemą

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo (toliau – ginčytas Sprendimas), kuriuo netenkintas pareiškėjo prašymas panaikinti arba pripažinti netekusiu galios ankstesnį Departamento sprendimą, kurio pagrindu pareiškėjui buvo uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką. Pareiškėjas taip pat prašė priteisti 10 000 Eur neturtinės žalos atlyginimo.

2019 m. sausio 23 d. Lietuvos Respublikos kompetentinga institucija priėmė sprendimą (toliau – ir 2019 m. sausio 23 d. sprendimas) uždrausti pareiškėjui – Sakartvelo piliečiui – atvykti į Lietuvos Respubliką bei paskelbti perspėjimą Šengeno informacinėje SIS sistemoje. Šiame sprendime nurodyta, kad pareiškėjui neteikiama informacija apie priimtą sprendimą uždrausti jam atvykti į Lietuvos Respubliką, nes yra UTPĮ 133 straipsnio 10 dalyje nurodytų informacijos neteikimo užsieniečiui priežastys. Departamentas 2021 m. gruodžio 21 d. sprendimu nusprendė pratęsti perspėjimo dėl draudimo pareiškėjui atvykti ir apsigyventi galiojimą iki 2024 m. sausio 23 d.

2021 m. gegužės 27 d. Prancūzijos nacionalinis prieglobsčio teisės teismas pareiškėjui suteikė pabėgėlio statusą ir vėliau jam buvo išduotas leidimas nuolat gyventi Prancūzijoje. Sužinojęs apie 2019 m. sausio 23 d. sprendimą, pareiškėjas kreipėsi į Departamentą, prašydamas paaiškinti draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką ir įrašo Šengeno informacinėje SIS sistemoje priežastis ir kitas su tuo susijusias aplinkybes, tačiau atsakovas nepateikė pareiškėjui išsamesnės informacijos dėl pagrindo, kuriuo buvo uždrausta pareiškėjui atvykti į Lietuvos Respubliką, nurodė, kad UTPĮ 133 straipsnio 10 dalyje nustatyti pagrindai, pagal kuriuos ši informacija neteikiama asmeniui, kuriam draudžiama atvykti į Lietuvos Respubliką, bet nepaaiškino, kodėl šie pagrindai taikomi pareiškėjui. Departamentas pašalino duomenis iš SIS sistemos, kadangi pareiškėjas turi (gavo) vienos iš Šengeno valstybių narių išduotą galiojantį leidimą gyventi arba nacionalinę vizą, tačiau pareiškėjas nebuvo tinkamai supažindintas su perspėjimo atsiradimo ar ištrynimo galimybėmis, jam nebuvo nurodytas perspėjimo įtraukimo pagrindas. Pareiškėjas dar kartą kreipėsi į Departamentą, prašydamas panaikinti arba pripažinti netekusiu galios 2019 m. sausio 23 d. sprendimą, bet ginčytu Sprendimu atsakovas netenkino pareiškėjo prašymo, nenurodydamas motyvų.

Pirmosios instancijos teismas sprendė, kad ginčytas Sprendimas yra pagrįstas ir teisėtas, priimtas įvertinus pareiškėjo individualią situaciją, atitinka VAĮ administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus, todėl nėra pagrindo jo naikinti.

LVAT su tokiu vertinimu nesutiko, pabrėždamas, kad kiekvieno sprendimo, ribojančio asmenų teises, priėmimui yra būtinas individualus situacijos įvertinimas. Atkreiptas dėmesys į tai, kad pareiškėjo ginčytame Sprendime apskritai nebuvo motyvų, atskleidžiančių, kaip Departamentas įvertino prašymą panaikinti (pripažinti netekusiu galios) Departamento 2019 m. sausio 23 d. sprendimą ir kokia tvarka šis prašymas buvo nagrinėjamas. Departamentas prašymo netenkino tik nurodydamas teisės aktų nuostatas, kuriomis vadovaujantis buvo priimtas 2019 m. sausio 23 d. sprendimas, tačiau visiškai nevertino ir nepasisakė dėl pareiškėjo prašyme nurodytų aplinkybių, tokiu būdu nesivadovavo VAĮ 10 straipsnio 5 dalies reikalavimais. Nors atsakovas atsiliepime į skundą išdėstė papildomas aplinkybes, kurių nėra ginčytame Sprendime, LVAT priminė savo praktiką, kad ginčijamo individualaus administracinio sprendimo priėmimo motyvų nurodymas teismo proceso metu neturi būti vertinamas ir nedaro įtakos nemotyvuoto viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo teisėtumui; priešingai vertinant būtų pažeistos pareiškėjo teisės į gynybą; individualaus administracinio akto motyvų nenurodymas pačiame akte ir jų papildymas ginčą nagrinėjant teisme iš principo nėra toleruoti, kadangi kliudo suinteresuotam asmeniui pasirinkti būdus bei priemones dėl savo teisių ar interesų gynimo.

Vertindamas pareiškėjo prašymą priteisti neturtinę žalą, LVAT nurodė, kad apžvelgiama apeliacinės instancijos teismo nutartimi ginčytas Sprendimas panaikintas ir atsakovas įpareigotas pakartotinai išnagrinėti pareiškėjo prašymą, taigi situacija yra išspręsta pareiškėjo naudai, pareiškėjo patirti nepatogumai ir rūpesčiai yra kompensuoti būtent pripažinus neteisėtą ginčytą Sprendimą.

2024 m. gegužės 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1439-821/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-09318-2023-1

[Prieiga internete](#)

9. Prieglobstis

9.5. Kiti su prieglobsčio suteikimu susiję klausimai

Dėl šeimos nario sampratos pagal Dublino reglamentą, kai pilnamečiai užsieniečiai siekia susijungti su kitoje valstybėje prieglobsčio prašytojos statusą turinčia savo motina

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimų (toliau – Sprendimai), kuriais nuspręsta pareiškėjus (kurie yra broliai) perduoti Latvijos Respublikai, kaip už prieglobsčio prašymų nagrinėjimą atsakingai valstybei. Pareiškėjai skunde atkreipė dėmesį į tai, jog ES valstybių narių teismai ne kartą konstatavo Latvijos prieglobsčio sistemos trūkumus, susijusius su precedento neturinčiu apkrovimu, lemiančiu nesugebėjimą užtikrinti tinkamų priėmimo sąlygų.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjų skundą atmetė. Teismas konstatavo, kad valstybė, atsakinga už pareiškėjų prieglobsčio prašymų nagrinėjimą, yra Latvijos Respublika, todėl atsakovas, įvertinęs pareiškėjų situaciją ir nenustatęs pagrindų taikyti diskrecinę išlygą, pagrįstai nusprendė perduoti pareiškėjus Latvijos Respublikai.

LVAT laikėsi pozicijos, kad pareiškėjų nurodyta Vokietijos Federacinės Respublikos Braunšveigo apygardos administracinio teismo byla faktinėmis aplinkybėmis yra skirtinga, todėl nagrinėtu atveju nelaikytina reikšminga. Atkreiptas dėmesys ir į tai, kad be statistinių duomenų (pateiktų prieglobsčio prašymų skaičiaus 2022 m. ir 2023 m. palyginimo) pareiškėjai neįvardijo jokių kitų konkrečių Latvijos Respublikos prieglobsčių prašytojų priėmimo / apgyvendinimo sąlygų tinkamo neužtikrinimo, todėl atitinkamus teiginius LVAT vertino kaip deklaratyvius bei nepatvirtinančius, kad pareiškėjai Latvijos Respublikoje patirs nežmonišką ar žeminantį elgesį.

Be to, LVAT pažymėjo, kad, nors pareiškėjai skunde ir nurodo norintys susijungti su savo motina, kuri turi prieglobsčio prašytojos statusą Prancūzijos Respublikoje, Dublino reglamento 2 straipsnio g punkte yra aiškiai apibrėžta, kokie asmenys yra laikomi šeimos nariais šio reglamento prasme. Byloje nesant ginčo dėl to, kad abu pareiškėjai yra pilnamečiai, anot LVAT, pareiškėjų motina neatitinka Dublino reglamento 2 straipsnyje įtvirtintos šeimos nario sąvokos. Atitinkamai, Departamentas pagrįstai ginčijamuose Sprendimuose konstatavo, kad Dublino reglamento 8–11 straipsniai pareiškėjų atžvilgiu netaikytini, t. y. nesprendė klausimo dėl pareiškėjų perdavimo Prancūzijos Respublikai.

Atkreiptas dėmesys, kad iš bylos medžiagos matyti, jog vienas iš pareiškėjų yra pripažintas pažeidžiamu asmeniu. Psichologė rekomendacijose dėl individualių, specialiųjų poreikių tenkinimo nurodė, kad jam turi būti užtikrinta rami, saugi apgyvendinimo aplinka, apgyvendinant jį kartu su broliu, kuris jam padeda. Atsakovas atsižvelgė į šias rekomendacijas, pareiškėjai nebuvo atskirti vienas nuo kito, Latvijos Respublika prisiėmė atsakomybę dėl abiejų pareiškėjų prisiėmimo, todėl vieno iš pareiškėjo, kaip pažeidžiamo asmens, specialūs poreikiai nebuvo pažeisti.

Apibendrinamas LVAT sprendė, kad, įvertinęs bylos aplinkybes ir Dublino reglamente nustatytus kriterijus, atsakovas pagrįstai nustatė, kad atsakinga už pareiškėjų prieglobsčio prašymų nagrinėjimą yra būtent Latvijos Respublika, ši valstybė sutiko priimti pareiškėjus savo žinion, o skundo teiginiai dėl pareiškėjų motinos buvimo Prancūzijos Respublikoje nesudaro pagrindo pripažinti ginčijamus Sprendimus neteisėtais ar nepagrįstais.

Pareiškėjų apeliacinis skundas atmetas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. balandžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1499-662/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-09845-2023-6

[Prieiga internete](#)

11. Konkurencija

11.4. Kiti su konkurencija susiję klausimai

Dėl įgalioto pareigūno atsisakymo pateikti susipažinti nekonfidencialių kitų ūkio subjektų paaiškinimų versiją apskundimo, kai Konkurencijos įstatymo pažeidimo tyrimo procedūroje yra priimtas galutinis sprendimas

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Konkurencijos tarybos nutarimo dalies, kurioje atsisakyta tenkinti pareiškėjo skundą dėl įgalioto pareigūno atsisakymo pateikti susipažinti nekonfidencialią kitų ūkio subjektų pateiktų paaiškinimų versiją, teisėtumo ir pagrįstumo bei pareiškėjo reikalavimo įpareigoti Konkurencijos tarybą pateikti jam šių paaiškinimų nekonfidencialią versiją, pagrįstumo. Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą.

LVAT teisėjų kolegija nusprendė, kad susidarius situacijai, kai, atsižvelgiant į Konkurencijos įstatymo pažeidimo tyrimo procedūros, kurioje priimtas ginčijamas aktas, stadiją (Konkurencijos taryba priėmė galutinį sprendimą Konkurencijos įstatymo pažeidimo tyrimo procedūroje, kuriuo ji yra užbaigiama), prašomą taikyti pareiškėjo galimai pažeistų teisių gynimo būdą (panaikinti nutarimo dalį, kurioje atsisakyta tenkinti pareiškėjo skundą, bei įpareigoti Konkurencijos tarybą pateikti kitų ūkio subjektų paaiškinimų nekonfidencialią versiją), pradėtą atskirą procesą dėl minėto galutinio Konkurencijos tarybos nutarimo, ginčas dėl tokio pobūdžio Konkurencijos tarybos įgalioto pareigūno sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo turėtų būti nagrinėjamas teisminiame procese dėl Konkurencijos tarybos galutinio sprendimo teisėtumo: kadangi Konkurencijos įstatymo pažeidimo tyrimo procedūroje yra priimtas galutinis sprendimas, kuriuo ji (tyrimo procedūra) yra baigta, pareiškėjo prašomas taikyti galimai pažeistų teisių gynimo būdas pagal siekiamą tikslą ir pasekmes iš esmės nėra (nebėra) galimas: tyrimas, priėmus galutinį sprendimą, yra baigtas, todėl akivaizdu, kad prašomas galimai pažeistų teisių gynimo būdas procese dėl Konkurencijos tarybos sprendimo (nutarimo), kuris, nors pagal Konkurencijos įstatymo 32 straipsnio nuostatas gali (galėjo) būti skundžiamas, savo pobūdžiu tyrimo procedūroje yra tarpinis, nėra (nebėra) galimas (nėra galima įpareigoti atlikti veiksmus, atliekamus iki galutinio sprendimo priėmimo, jau baigtoje procedūroje); ginčijamos Konkurencijos tarybos nutarimo dalies teisėtumo ir pagrįstumo vertinimas, atsiribojant nuo jo teisėtumo vertinimo Konkurencijos tarybos galutinio nutarimo vertinimo kontekste, būtų tik konstatuojamojo pobūdžio, dėl ko – iš esmės ir ydingas.

Nuspręsta, kad skundo nagrinėjimas procese dėl galutinio Konkurencijos tarybos nutarimo labiau atitiktų proceso koncentruotumo ir ekonomiškumo principus, kadangi į tokio pobūdžio ginčo procesą turėtų būti įtraukti ir kiti ūkio subjektai, be to, užtikrintų sąžiningą suinteresuotų asmenų naudojimąsi procesinėmis teisėmis (įvertinus tyrimo procedūrą pareiškėjo skunde nurodytais aspektais, kurie (jų dalis) reikšmingi ir kitiems ūkio subjektams, tokių klausimų kėlimas nebūna galimas). Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas, o byla perduota nagrinėti iš naujo.

2024 m. gegužės 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-898-624/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-06420-2022-1

[Prieiga internete](#)

Dėl koncentracijoje tiesiogiai nedalyvaujančio trečiojo asmens (ne)įtraukimo į teismo procesą, konfidencialių duomenų Konkurencijos tarybos nutarime užslaptinimo

Pareiškėjas UAB „Cgates“ skundė Konkurencijos tarybos nutarimo, kuriuo atsisakyta duoti leidimą pareiškėjui vykdyti koncentraciją, įsigyjant 100 proc. UAB „Splus“ akcijų ir perimant vienvaldę pastarosios bendrovės kontrolę, teisėtumo ir pagrįstumo. Konkurencijos tarybai nustačius, kad dėl koncentracijos bus itin apribota konkurencija, o pareiškėjo pasiūlyti įsipareigojimai nepašalina identifikuotų konkurencijos problemų, ši atsisakė leisti vykdyti koncentraciją. Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą. Pareiškėjas apeliaciniame skunde akcentavo ne tik pačios koncentracijos vertinimą, bet ir kito ūkio subjekto neįtraukimą į bylą trečiuoju suinteresuotu asmeniu, taip pat negalėjimą susipažinti su dalimi Konkurencijos tarybos nutarimo argumentų, kurie buvo nuasmeninti.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija nusprendė, kad pareiškėjas nepagrindė, kaip konkrečiai buvo paveiktos jo nurodyto asmens UAB „Balticum TV“ teisės ar pareigos, o ši bendrovė pagrįstai nebuvo įtraukta į administracinės bylos procesą. Pareiškėjas Konkurencijos tarybai pateikė pranešimą apie koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Splus“ akcijų ir perimant vienvaldę pastarosios bendrovės kontrolę. UAB „Balticum TV“ nėra tokio sandorio dalis, nėra koncentracijos dalyvis, ateityje vykdant siūlomus įsipareigojimus planuoto kurti UAB „Šiaulių tinklo“ akcijų nuosavybės teisės planuotos perleisti UAB „Balticum TV“ (t. y. perleistos nebuvo) tik Konkurencijos tarybai patvirtinus pastarosios įmonės, kaip įgijėjo, tinkamumą, o tai, kad vėliau tarp jo ir pareiškėjo būtų galėję susiklostyti ateities teisiniai santykiai, savaime nepagrindžia UAB „Balticum TV“ suinteresuotumo apžvelgiamos bylos baigtimi bei poveikio jo teisėms ar pareigoms.

Nors pareiškėjas kvestionavo Konkurencijos tarybos teisę iš esmės visa apimtimi užslaptinti argumentus, susijusius su įsipareigojimų vertinimu, išplėstinė teisėjų kolegija nesutiko su tokia pareiškėjui prieinamos Nutarimo versijos (išrašo) interpretacija – kaip matyti iš Nutarimo, nors įsipareigojimų vertinimo dalyje iš tiesų yra pateiktos nuorodos į komercines UAB „Balticum TV“ paslaptis, su jomis susijusi informacija Nutarime pareiškėjui iš dalies yra atskleista apibendrinimais, siejamais su, pavyzdžiui, UAB „Balticum TV“ užimama rinkos dalimi ir jo daromu konkurenciniu spaudimu pareiškėjui, dėl ko net ir iš tos Nutarimo dalies, kurioje naudojama žyma „[KOMERCINĖ PASLAPTIS]“, galima suprasti pagrindinius argumentus (tiek dėl numatomų dėl norimos vykdyti koncentracijos kilsiančių konkurencijos problemų, tiek dėl jų neišsprendžiančių pareiškėjo siūlytų įsipareigojimų), nulėmusius Konkurencijos tarybos sprendimą neduoti leidimo pareiškėjui vykdyti koncentraciją. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, tokiomis aplinkybėmis, kokios yra susiklosčiusios apžvelgiamoje byloje, vien tai, kad nėra atskleisti tam tikri su UAB „Balticum TV“ susiję konkretūs duomenys, sudarantys to ūkio subjekto komercinę paslaptį, netrukdy pareiškėjui nei suprasti Konkurencijos tarybos Nutarimo argumentacijos esmę, nei ginčyti jos padarytas išvadas teisme.

Išplėstinė teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvadomis dėl koncentracijos poveikio vertinimo bei pabrėžė, kad tai ūkio subjektui, norinčiam vykdyti koncentraciją, tenka pareiga Konkurencijos tarybai pateikti tokius išsamius ir veiksmingus įsipareigojimus, kurie pašalina konkurencijos problemą, grindžiamus ne trečiųjų asmenų ketinimais ir jiems neprivalomais bei kontroliuoti negalimais ateities elgesio modeliais, kurių nesilaikant galiausiai įvyktų tai, kam šie įsipareigojimai turi užkirsti kelią, o Konkurencijos taryba turi atlikti to vertinimą. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, Konkurencijos taryba, veikdama savo diskrecijos ribose, nepadarė akivaizdžių tokių įsipareigojimų vertinimo klaidų, o pareiškėjo pasiūlyti įsipareigojimai pagrįstai buvo įvertinti kaip neišskaidantys kilusių rimtų abejonių dėl konkurencijos problemos.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmetas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. gegužės 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-10-502/2024
Teismo proceso Nr. 3-61-3-02457-2021-6

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.6. Mokestinė nepriemoka ir jos išieškojimas

12.6.5. Kiti su mokestine nepriemoka ir jos išieškojimu susiję klausimai

Dėl taikant standartinį tarifą apskaičiuoto ir į valstybės biudžetą sumokėto mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įskaitymo į taikant padidintą tarifą apskaičiuotas šio mokesčio sumas

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus atsisakymo sumažinti pareiškėjo mokestinę nepriemoką jo jau sumokėtomis šio mokesčio sumomis.

Nustatyta, kad 2017–2019 m. pareiškėjas pateikė mokesčio už naudingąsias iškasenas, vandenį ir statybinį gruntą deklaracijas bei į valstybės biudžetą sumokėjo taikant standartinį mokesčio tarifą apskaičiuotas ir jose deklaruotas sumas už išgautą požeminį vandenį (iš viso 13 852 Eur). Tačiau 2020 m. Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, atlikęs patikrinimą ir nustatęs, kad pareiškėjas neturėjo leidimo šį vandenį išgauti, mokėtiną mokestį apskaičiavo taikydamas padidintą tarifą – 138 544 Eur. Šį sprendimą pareiškėjas apskundė apygardos administraciniam teismui, kuris mokėtiną mokestį sumažino iki 20 781,60 Eur. 2021 m. mokesčių administratorius įvedė šią sumą į Mokesčių apskaitos informacinę sistemą kaip pareiškėjo prievolę valstybei.

Tais pačiais metais pareiškėjas kreipėsi į mokesčių administratorių su prašymu standartiniu tarifu už išgautą požeminį vandenį sumokėta suma (13 852 Eur) sumažinti padidintu tarifu už išgautą požeminį vandenį apskaičiuotą ginčo mokesčio sumą (20 781,60 Eur).

Mokesčių administratorius sutiko, kad didesniu tarifu pareiškėjui priskaičiuota mokesčio už valstybinius gamtos išteklius suma (20 781,60 Eur) turi būti mažinama jo pateiktų 2017–2019 m. mokestinių laikotarpių deklaracijų pagrindu apskaičiuota ir į valstybės biudžetą sumokėta šio mokesčio suma (13 852 Eur), t. y. jis nekvestionavo, kad didesniu tarifu priskaičiuota mokesčio suma gali būti mažinama, atimant iš jos įprastu tarifu sumokėtą mokestį. Tačiau, šio viešojo administravimo subjekto nuomone, padidintu tarifu priskaičiuotos ginčo mokesčio sumos sumažinimas, atimant įprastu tarifu apskaičiuotą šio mokesčio sumą, turėtų būti vykdomas, perskaiciuojant įprastu tarifu apskaičiuotą ir deklaruotą mokesčio sumą, atsižvelgiant į mokesčio apskaičiavimo

ir perskaičiavimo senaties terminą. Todėl mokesčių administratorius atsisakė įskaityti 2017 m. standartiniu tarifu apskaičiuotą ir jau sumokėtą 5 521 Eur ginčo mokestį į taikant didesnę tarifą apskaičiuotą šio mokesčio sumą, pažymėjęs, kad pareiškėjo prašymo pateikimo metu buvo jau suėjęs minėtas senaties terminas.

Pirmosios instancijos teismas iš esmės pritarė tokiai mokesčių administratoriaus pozicijai.

Tačiau LVAT, aptaręs mokestinės nepriemokos turinį apibrėžiančias ir mokestinių prievolių įvykdymą (pasibaigimą) reglamentuojančias Mokesčių administravimo įstatymo nuostatas, iš esmės konstatavo, jog pareiškėjas, 2017–2019 m. sumokėdamas standartiniu tarifu apskaičiuotas ginčo mokesčio sumas, jau buvo įvykdęs dalį jam vėliau taikant didesnę šio mokesčio tarifą apskaičiuotas mokestinės prievolės, todėl ši įvykdytu prievolių dalis negalėjo būti laikoma mokestine nepriemoka ginčui aktualių mokesčių įstatymų nuostatų taikymo prasme. Savo ruožtu LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad atsakovas nepagrįstai atsisakė sumažinti ginčo nepriemokos dydį pareiškėjo deklaruota ir sumokėta aptariamo mokesčio likusia suma.

Kaip papildomai akcentavo teisėjų kolegija, priešingas šios individualios situacijos vertinimas ne tik lemtų nepagrįstą pareiškėjo dvigubą apmokestinimą (t. y. reikalavimą dar kartą sumokėti tas sumas, kurias pareiškėjas jau yra sumokėjęs į valstybės biudžetą), bet ir akivaizdžiai būtų nesuderinamas su mokestiniuose teisiniuose santykiuose taikomais teisingumo ir protingumo kriterijais, kuriais savo veikloje privalo vadovautis ir mokesčių administratorius.

LVAT pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą – mokesčių administratoriaus sprendimą panaikino ir grąžino pareiškėjo prašymo dalį jam nagrinėti iš naujo.

2024 m. gegužės 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-99-789/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02727-2021-6

[Prieiga internete](#)

12.19. Kiti mokesčių, įmokų ir kitų privalomųjų mokėjimų klausimai

Dėl reikalavimo įvykdyti Vyriausybės nustatytą užduotį dėl apmokestinamosios pakuotės atliekų perdirbimo, kaip pagrindo atleisti nuo mokesčio už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis (jo dalies) mokėjimo, ir šios užduoties neįvykdymo mokestinių pasekmių

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus sprendimo, kuriuo pareiškėjui buvo papildomai apskaičiuotas ir nurodytas sumokėti mokestis už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis (toliau – MAT) už, be kita ko, 2015 m. į vidaus rinką patiektas gaminiais pripildytas metalines pakuotes.

Šiuo laikotarpiu (2015 m.), pagal su kolektyvaus pakuočių atliekų tvarkymo organizacija (toliau – ir organizacija) sudarytą sutartį dėl apmokestinamosios pakuotės atliekų tvarkymo organizavimo, pareiškėjas buvo pavedęs jai vykdyti jam (pareiškėjui) įstatymų nustatytas pakuočių atliekų tvarkymo pareigas. Organizacija pareiškėjui išrašė patvirtinimus apie metalinės pakuotės atliekų sutvarkymą už ginčo laikotarpį, kuriuos pastarasis nurodė savo MAT deklaracijoje bei, pasinaudodamas MAT lengvata, šio mokesčio už į rinką patiektas pakuotes nemokėjo.

2017 m. mokesčių administratorius informavo pareiškėją, kad buvo panaikinti organizacijos jam išrašyti minėti Patvirtinimai apie metalinės pakuotės atliekų sutvarkymą. Kadangi pareiškėjas deklaracijų nepatikslino, buvo atliktas jo patikrinimas ir byloje ginčytu sprendimu buvo apskaičiuotos ir nurodytos sumokėti papildomos MAT sumos už į rinką išleistas pakuotes.

Pirmosios instancijos teismas patvirtino mokesčių administratoriaus sprendimą.

Byloje nebuvo ginčo, kad pagal bendrąsias Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo (toliau – MAT įstatymas; tekste remiamasi ginčo mokestiniu laikotarpiu (2015 m.) galiojusia įstatymo redakcija) nuostatas pareiškėjas buvo MAT mokėtojas, atsakingas už ginčo mokesčio sumokėjimą. Tačiau jis laikėsi pozicijos, kad jis, be kita ko, turėjo būti atleistas nuo ginčo MAT mokėjimo MAT įstatymo 5 straipsnio 6 dalies¹ pagrindu.

MAT įstatymo 5 straipsnio („Mokesčio lengvata“) 6 dalis, be kita ko, įtvirtino, kad „gamintojai ir importuotojai atleidžiami nuo mokesčio už aplinkos teršimą <...> pakuotės atliekomis už tą <...> pakuotės kiekį, kuris proporcingas įvykdytos Vyriausybės nustatytos <...> pakuotės atliekų naudojimo ir (ar) perdirbimo užduoties daliai. Norėdami pasinaudoti šia mokesčio lengvata, gamintojai ir importuotojai Vyriausybės ar jos

¹ Ši nuostata atitinka šiuo metu galiojančio MAT įstatymo (aktualios įstatymo redakcijos) 6 straipsnio 4 dalį.

įgalios institucijos nustatyta tvarka turi pateikti dokumentus, patvirtinančius šių <...> pakuotės atliekų perdirbtą ar panaudotą energijai gauti kiekį.“

Kaip pažymėjo išplėstinė teisėjų kolegija, iš MAT įstatymo nuostatų yra aiškiai ir nedviprasmiškai matyti, jog aptariamoms išimties (lengvatos) taikymas yra siejamas su objektyvia faktine aplinkybe, kad MAT mokėtojas (gamintojas ar importuotojas) atitinkamu mokestiniu laikotarpiu įvykdė Užduotį², t. y. kad jis perdirbo atitinkamą metalinių pakuočių atliekų kiekį Užduotyje nurodytu būdu. Tai, be kita ko, reiškia, jog MAT įstatymo 5 straipsnio 6 dalies taikymas yra siejamas su realiu (faktišku) Užduoties įvykdymu, o ne šioje mokesčio įstatymo nuostatoje minimo patvirtinimo turėjimu. Atveju, kai Užduotis realiai nėra įvykdyta (įvykdyta netinkamai), vien šis patvirtinimas, nesudaro pagrindo pripažinti, jog yra tenkinamos materialiosios aptariamoms apmokestinimo išimties (mokesčio lengvatos) taikymo sąlygos.

LVAT taip pat pažymėjo, kad MAT įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje minimas užduotis turi įvykdyti būtent mokesčio mokėtojas, kuris siekia pasinaudoti šioje įstatymo nuostatoje numatyta lengvata (išimtimi). Vykdydami šią Užduotį, mokesčio mokėtojai pakuočių atliekų perdirbimą gali organizuoti individualiai arba kolektyviai. Pastaruoju atveju gamintojai ir importuotojai pakuočių atliekų tvarkymą kolektyviai organizuoja steigdami organizaciją ir (ar) tapdami įsteigtos organizacijos dalyviais arba organizacijai sutartiniais pagrindais pavesdami organizuoti pakuočių atliekų tvarkymą.

Šiais aspektais išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad aptariama apmokestinimo išimtis (mokesčio lengvata) yra siejama su asmenine šia išimtimi (lengvata) siekiančio pasinaudoti mokesčio mokėtojo pareiga perdirbti atitinkamą pakuočių atliekų kiekį. Tai, be kita ko, reiškia, kad, kiek tai yra susiję su MAT įstatymo 5 straipsnio 6 dalies taikymu, minėta organizacija, vykdydama Užduotį, veikia jos dalyvių ir klientų (mokesčio mokėtojų) vardu (pavedimu) ir interesais, kas *inter alia* lemia, kad rizika ir atsakomybė dėl mokestinių pasekmių, tokiai organizacijai neįvykdžius prisiimtų įsipareigojimų jos dalyviams ar klientams, tenka atitinkamam mokesčio mokėtojui.

Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat atskirai atkreipė dėmesį, kad, kaip matyti iš pačios Užduoties formuluotės ir turinio, jos įvykdymui visiškai nėra reikšminga aplinkybė, kokio konkretaus gamintojo ir (ar) importuotojo išleistų metalinių pakuočių atliekos yra tvarkomos – aptariamų mokesčių įstatymų taikymo tikslais mokesčio mokėtojas pripažintinas įvykdžiusiu Užduotį nepriklausomai nuo to, ar jis (jo pavedimu veikę asmenys) sutvarkė savo ar kito ūkio subjekto išleistų pakuočių atliekas.

Pareiga įrodyti (pagrįsti), kad yra tenkinamos mokesčio įstatyme numatytos apmokestinimo išimties (mokesčio lengvatos) taikymo sąlygos, tenka šia išimtimi (lengvata) siekiančiam pasinaudoti mokesčio mokėtojui. Todėl MAT įstatymo 5 straipsnio 6 dalies taikymo tikslais būtent pareiškėjas (mokesčio mokėtojas) turėjo įrodyti, kad Užduotis ar jos dalis buvo įvykdyta, be kita ko, šiuo tikslu pateikiant duomenis (įrodymus) apie perdirbtą pakuotės atliekų kiekį.

Šiuo įrodinėjimo naštos paskirstymo aspektu išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad įstatymų leidėjas eksplicitiškai nustatė, kad Užduoties patvirtinimas pirmiausia grindžiamas MAT įstatymo 5 straipsnio 6 dalies antrame sakinyje nurodytais dokumentais, patvirtinančiais perdirbtą pakuotės atliekų kiekį. Tačiau apžvelgiamoje byloje nagrinėtu atveju šioje įstatymo nuostatoje minimi dokumentai, patvirtinantys pakuočių atliekų perdirbimą, kuriuos išrašė organizacija ir kuriais rėmėsi pareiškėjas deklaruodamas už ginčo mokestinį laikotarpį mokėtiną MAT, buvo panaikinti. Kita vertus, aplinkybę, kad yra tenkinamos aptariamoms apmokestinimo išimties (mokesčio lengvatos) taikymo sąlygos, mokesčio mokėtojas gali įrodinėti ir kitais objektyviais duomenimis (įrodymais).

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtu atveju pareiškėjas nepateikė jokių konkrečių įrodymų, kurie objektyviai patvirtintų Užduoties ar jos dalies įvykdymą.

Nepaisant to, kad nagrinėtu atveju MAT įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje numatytos apmokestinimo išimties (mokesčio lengvatos) taikymo sąlygos nebuvo tenkinamos, pareiškėjas laikėsi pozicijos, kad jo teisė į šią išimtį (lengvatą) negalėjo būti paneigta, nes jis elgėsi sąžiningai ir ši teisė buvo paneigta iš esmės dėl to, kad organizacija ir jos pasamdytas atliekų tvarkytojas neįvykdė sutartinių įsipareigojimų surinkti ir perdirbti atitinkamą metalinės pakuotės atliekų kiekį.

---

² Apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų naudojimo ir (ar) perdirbimo užduočių, patvirtintų Vyriausybės 2006 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 1168 (Vyriausybės 2011 m. gruodžio 28 d. nutarimo Nr. 1546 redakcija), 11 punkte nustatyta užduotis – Atliekų tvarkymo taisyklių, patvirtintų aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 4 priede nurodytu R4 būdu perdirbti tokį kiekį metalinių pakuočių atliekų, kuris būtų ne mažesnis kaip 54 proc. Lietuvos Respublikos vidaus rinkai pateiktų šių pakuočių kiekio.

Tačiau išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiga mokėti MAT tenka išskirtinai gamintojui ir importuotojui, o apmokestinimo momentas siejamas su apmokestinamosios pakuotės išleidimu į vidaus rinką, t. y. dar iki šios pakuotės tapimo atliekomis. Jokie nacionaliniai mokesčių įstatymai nenumato, kad už prievolę sumokėti MAT yra ar gali būti atsakingi kiti subjektai, kaip antai organizacija ar atliekų tvarkytojai, kurie, pirma, nedalyvauja apmokestinimo momentą nulemiančiuose santykiuose (pakuočių išleidime į vidaus rinką) ir, antra, Užduotį mokesčio mokėtojo pavedimu (už mokesčių mokėtoją) vykdo sutarties pagrindu. Savo ruožtu, tarp pastarųjų subjektų ir pareiškėjo susiklostė sutartiniai teisiniai santykiai bei aplinkybė, kad jie (organizacija ar atliekų tvarkytojai) netinkamai vykdė prisiimtus įsipareigojimus, negali daryti ir nedaro įtakos mokesčio mokėtoju viešosios teisės aktais nustatyta mokestinių prievolių apimčiai. Pats mokesčio mokėtojo kaltės dėl mokesčių įstatymų pažeidimo nebuvimas pagal nacionalinę mokesčių teisę yra pagrindas atleisti nuo delspinigių mokėjimo bei skirtų poveikio priemonių, kaip, pavyzdžiui, mokesčio baudos. Tačiau ši aplinkybė (kaltės nebuvimas) nėra ir negali būti vertinama kaip pagrindas atleisti nuo MAT (jo dalies) mokėjimo ir (ar) remtis tokia, kaip ginčo apmokestinimo išimtimi (mokesčio lengvata), kai nėra tenkinamos visos įstatymų leidėjo nustatytos materialiosios šios išimties (lengvatos) taikymo sąlygos.

Pareiškėjo argumentų dėl mokėtino mokesčio dydžio sumažinimo kontekste išplėstinė teisėjų kolegija, be kita ko, akcentavo, kad ginčytu sprendimu apskaičiuotas MAT nebuvo sankcija – už ginčo laikotarpį mokėtinas MAT buvo apskaičiuotas taikant standartinį mokesčio tarifą ir jokios mokesčio įstatyme už pažeidimus numatytos poveikio priemonės (sankcijos), kaip antai MAT apskaičiavimas padidintu tarifu, nebuvo taikytos. Be to, nebuvo pagrindo teigti, jog pareiškėjui apskaičiuotas MAT yra baudimas už Užduoties neįvykdymą – pagal mokesčio įstatymą pareiga mokėti MAT siejama tik su objektyvia aplinkybe, jog gamintojas ir (ar) importuotojas į rinką patiekė atitinkamą apmokestinamosios pakuotės kiekį. Kaip sankcija negalėjo būti vertinamas ir pareiškėjo teisės į MAT įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje numatyta apmokestinimo išimtis (mokesčio lengvata) paneigimas, kuris buvo nulemtas tik objektyvios aplinkybės, jog nėra tenkinamos mokesčio įstatyme nustatytos esminės šios išimties (lengvatos) taikymo sąlygos, bei kuris suponavo pareiškėjo apmokestinimą tik standartiniu tarifu, kurį moka mokesčio mokėtojai, nesinaudojantys aptariama išimtimi (lengvata).

LVAT taip pat nekilo abejonių dėl mokesčio įstatyme nustatyto (ginčo laikotarpiu galiojusio) MAT dydžio atitikties iš Konstitucijos ir Sąjungos teisės kylančioms reikalavimams.

Pareiškėjo apeliacinis skundas buvo atmestas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. gegužės 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-562-624/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00427-2019-8

[Prieiga internete](#)

14. Aplinkos apsauga

14.6. Atliekų prevencija ir tvarkymas

Dėl pareigos informuoti pakuočių gamintoją ar importuotoją apie ūkio subjekto, išduodančio pakuočių sutvarkymą įrodančius dokumentus, vykdomos veiklos patikrinimo procedūrą

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento (toliau – Vilniaus RAAD) sprendimo (toliau – Sprendimas) dalies, kurioje panaikintas UAB „Metrail“ organizacijai VŠĮ „Žalioji taškas“ išrašytas 750 t metalinių pakuočių sutvarkymą už 2015 metus įrodantis dokumentas Nr. 1514VI0001-4994-4687, teisėtumo ir pagrįstumo.

Organizacija VŠĮ „Žalioji taškas“ išdavė pareiškėjui UAB „Maxima LT“ patvirtinimą apie apmokestinamų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymo užduočių įvykdymą, kuriuo ji (VŠĮ „Žalioji taškas“) patvirtino, kad 2015 m. mokestiniais metais pavedimo davėjo vardu, remiantis nurodytais dokumentais, buvo sutvarkytas nurodytas apmokestinamųjų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų kiekis, iš jų – ir 63,4618722108 t metalinės pakuotės; dokumento, kurio pagrindu išduotas patvirtinimas, numeris – 1514VI0001-4994-4687.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, kuris buvo grindžiamas argumentais, jog Vilniaus RAAD neįvertino visų reikšmingų faktinių aplinkybių, be kita ko, to, kad UAB „Metrail“ veiklos tyrimas atliktas, patikrinimo aktas surašytas bei jį tvirtinantis Sprendimas priimtas neįtraukus į veiklos tyrimą ir neišklausius pareiškėjo, kuriam dėl Sprendimo atsiranda neigiamos pasekmės be kaltės, taip pažeidžiant jo teisę į gynybą.

Pareiškėjas, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu, padavė apeliacinį skundą, kuris iš esmės grindžiamas tik argumentais, jog teismas tinkamai neįvertino jo argumentų dėl teisės į gynybą pažeidimo.

LVAT pažymėjo, jog, kaip pagrįstai konstatavo pirmosios instancijos teismas, Vilniaus RAAD, vykdydamas Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 2 punkto ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. D1-359 patvirtinto Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 46 punkto nuostatas, informavo UAB „Metrail“ apie patikrinimą dėl įrodančių dokumentų išrašymo teisėtumo už 2015 metų ataskaitinį laikotarpį, taip pat pranešė ir VŠĮ „Žalioji taška“ apie Vilniaus RAAD sprendimą, kurio dalimi panaikintas UAB „Metrail“ organizacijai VŠĮ „Žalioji taška“ išrašytas 750 t metalinių pakuočių sutvarkymą už 2015 metus įrodantis dokumentas Nr. 1514VI0001-4994-4687. Daryta išvada, jog nėra pagrindo teigti, kad Vilniaus RAAD, vykdydamas UAB „Metrail“ veiklos patikrinimą, reikšmingai (Vilniaus RAAD sprendimas organizacijai VŠĮ „Žalioji taška“ išsiųstas pažeidžiant Aprašo 46.2 p. nustatytą terminą) pažeidė teisės aktų, reglamentuojančių tokio pobūdžio ūkio subjektų vykdomos veiklos patikrinimo taisykles, nuostatas.

Teisėjų kolegija konstatavo, jog pareiškėjas nenurodė pagrįstų argumentų, sudarančių pagrindą abejoti teisinio reguliavimo, nenumatančio pareigos apie ūkio subjekto (šiuo atveju – UAB „Metrail“) vykdomos veiklos patikrinimo procedūrą, kurioje gali būti priimti administraciniai aktai, kuriais tokio ūkio subjekto išduoti dokumentai pripažįstami negaliojančiais, informuoti asmenis, kuriems tokie dokumentai yra išduoti (šiuo atveju – VŠĮ „Žalioji taška“) ir kuriems tokių dokumentų pagrindu buvo išrašyti Aprašo priede nustatytos formos patvirtinimai apie apmokestinamųjų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymo užduočių įvykdymą (šiuo atveju – pareiškėją), (ne)teisėtumu. Šiuo aspektu pažymėta, kad nei gamintojų ir (ar) importuotojų licencijuotos organizacijos, kurios savo nariams ir pavedimų davėjams paskirsto dokumentus, išrašydamos Aprašo priede nustatytos formos patvirtinimą apie apmokestinamųjų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymo užduočių įvykdymą, taip pat gamintojai ir (ar) importuotojai, kurie gauna dokumentus ir (ar) patvirtinimus, nėra susiję su veikla, kurios patikrinimo procedūra yra vykdoma, todėl objektyviai nėra pagrindo manyti, kad jų informavimas apie tokios veiklos patikrinimą ar dalyvavimas tokioje procedūroje galėtų daryti kokią nors įtaką objektyviam visų reikšmingų aplinkybių nustatymui ir įvertinimui; pagal Aprašo 46.1–46.2 punktų nuostatas regionų aplinkos apsaugos departamentas, priėmęs sprendimą dėl dokumento pripažinimo negaliojančiu, per 3 darbo dienas praneša: atliekų surinkėjui, naudotojui (perdirbėjui), eksportuotojui ir (ar) mišrių komunalinių atliekų apdorotojui, kuris išrašė dokumentą; organizacijai ir (arba) gamintojui ar importuotojui, ir (ar) atliekų surinkėjui, ir (ar) mišrių komunalinių atliekų apdorotojui, kuriems dokumentas buvo išrašytas. Nagrinėjamu atveju nėra ginčo, kad apie priimtą Sprendimą buvo pranešta tiek UAB „Metrail“, tiek VŠĮ „Žalioji taška“, kuri savo ruožtu apie jį pranešė pareiškėjui, kuriam Sprendimu panaikinto įrodančio dokumento pagrindu buvo išrašytas Aprašo priede nustatytos formos patvirtinimas apie apmokestinamųjų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymo užduočių įvykdymą. Kadangi tiek UAB „Metrail“ ir VŠĮ „Žalioji taška“, tiek pareiškėjas pasinaudojo savo teise teisme ginčyti Sprendimą (jo dalį), jie galėjo teikti visus argumentus, susijusius su Sprendimo (jo dalies) neteisėtumu ir nepagrįstumu, nėra pagrindo manyti, kad pareiškėjui buvo užkirstas kelias ginti savo, kaip teigiama, pažeistas teises.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. gegužės 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-98-624/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04030-2016-9

[Prieiga internete](#)

20. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

20.2. Civilinės atsakomybės sąlygos

20.2.3. Žala

20.2.3.1. Turtinė žala

Dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo implikuotos pareigos atsižvelgti į ūkio subjekto patirtus nuostolius, kilusius dėl naujų nacionalinio saugumo reikalavimų taikymo

Byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl reikalavimo priteisti turtinę žalą – 848 608,31 Eur, kuri susidarė dėl Bendrovės patirtų daiktų saugojimo išlaidų.

Remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kuriais 2020 m. ir 2021 m. pripažinta, kad nuo 2009 m. oro eismo valdymo sistemų, radiolokatorių gamybos ir modernizavimo srityse veikusi Bendrovė neatitinka nacionalinio saugumo interesų, buvo panaikintas jai išduotų eksporto ir importo licencijų galiojimas.

Susiklosčiusi situacija lėmė ir tai, kad dėl draudimo eksportuoti karinės bei A kategorijos ginklų paskirties daiktus Bendrovė neteko galimybės jų realizuoti, tačiau turėjo pareigą užtikrinti tinkamą tokių daiktų saugojimą Lietuvos Respublikoje. Bendrovė pateikė skundą, prašydama atlyginti turtinę žalą, kurią sudarė atitinkamų daiktų saugojimo išlaidos.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė. Teismas nurodė, kad Vyriausybės nutarimai yra teisėti, pagrįsti, todėl nėra pagrindo konstatuoti Lietuvos valstybės (toliau – atsakovas) neteisėtų veiksmų šiais nutarimais neįtvirtintus išlaidų, patirtų už daiktų saugojimą.

LVAT laikėsi požiūrio, kad tokiais, kaip nagrinėtos bylos, aplinkybėmis, kai Bendrovės veiklos apribojimas ir jo nulemti daiktų saugojimo kaštai kilo dėl iš esmės pakeisto teisinio reguliavimo, svarbu atsižvelgti į teisėtų lūkesčių apsaugos doktrinos suponuojamus imperatyvus.

Šiuo aspektu pažymėta, kad ilgalaikis reglamentavimo stabilumas sudaro tvarių investicijų esmines prielaidas, taigi prisideda prie ūkio subjektų pasitikėjimo valstybe skatinimo. Kita vertus, visuomeninių santykių teisinio reguliavimo dinamiškumas neišvengiamas, ypač tose srityse, kuriose įstatymų leidėjas turi diskreciją. Be to, kad kompetentingos valstybės institucijos naudojasi tam tikra nuožiūros laisve persvarstyti atitinkamos srities reglamentavimą, pripažintina plati jų diskrecija nustatant nacionaliniam saugumui užtikrinti būtinas reguliavimo priemones, kurios gali nulemti esmines finansines pasekmes tokioje srityje veiklą vykdančioms ūkio subjektams. Taigi, Bendrovė negalėjo turėti pagrįstų lūkesčių, kad nustatytas teisinis reguliavimas apskritai nebus pakeistas. Be kita ko, šiuo aspektu pažymėta ūkio subjektams priskirtina pagrįsto apdairumo pareiga, reikalaujanti galimo teisinio reguliavimo pakeitimus tam tikra apimtimi numatyti kaip tikėtiną ūkinės veiklos riziką. Teisėjų kolegija pastebėjo, kad licencijuojamame ūkinės veiklos sektoriuje veikianti Bendrovė vertintina kaip kvalifikuotas subjektas, kuriam taikytini aukštesni apdairumo ir rūpestingumo standartai.

Pasak LVAT, neginčytina, kad Bendrovei tapus investuotoju Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme (toliau – Įstatymas) vartojamos šios sąvokos prasme, jai turėjo būti numatomos iš Įstatymo reguliavimo kylančios pasekmės, *inter alia* pagal Įstatymo normas atliekama investuotojo atitiktis nacionalinio saugumo interesams patikros procedūra ir neigiamo vertinimo (t. y. neatitiktis nacionalinio saugumo interesams konstatavimo) atveju patirtinas ūkinės veiklos suvaržymas. Vis dėlto atsižvelgta į tai, kad tokiu reguliavimu pagrįsta patikra pasižymi individualios situacijos tyrimu, apimančiu įvairių konkrečiam atvejui reikšmingų aplinkybių analizę ir vertinimą, kurį atliekant pripažįstama plati kompetentingų institucijų nuožiūros laisvė. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija laikėsi pozicijos, kad bylai reikšmingos aplinkybės nesudarė prielaidų Bendrovei numatyti aptarto teisinio reguliavimo pokyčių poveikio ne būsimeis ūkinės veiklos suvaržymams, kiek pastarieji susiję su naujo teisinio reguliavimo galios nukreipimu į ateitį, o pagal iki pakeitimų teisėtai įgytoms ir pagal nustatytus priežiūros reikalavimus įgyvendinamoms teisėms, iš esmės šiems pakeitimams pagal sukeliamas pasekmes turint grįžtamojo pobūdžio galią. Atitinkamai konstatuota, kad iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo priėmimo Bendrovės atžvilgiu susiformavo teisinėmis priemonėmis gintini teisėti lūkesčiai, todėl šios administracinės bylos dalyko – reikalavimo atlyginti žalą – kontekste buvo būtina išnagrinėti tokių lūkesčių tinkamos apsaugos klausimą.

Pastaruoju aspektu teisėjų kolegija konstatavo, kad tokiais, kaip nagrinėtos bylos aplinkybėmis, kai saugotini daiktai buvo įgyti kompetentingoms institucijoms įvairiomis formomis duodant patikėjimus dėl Bendrovės ūkinės veiklos teisėtumo, pakitusio reglamentavimo nulemti teisėti bei pagrįsti atsakovo veiksmai, kuriais reikšmingai apribota Bendrovės ūkinės veiklos laisvė, nepaneigia iš konstitucinio socialinės darnos imperatyvo, teisingumo, protingumo ir proporcingumo principų kylančios pareigos įvertinti racionalumo požiūriu priimtinas alternatyvas, siekiant užtikrinti neigiamas pasekmes patyrusio ūkio subjekto ir visuomenės interesų tinkamą pusiausvyrą.

Nagrinėtoje byloje nebuvo pateikti įrodymai, kurie pagrįstų, kad tokia atsakovui tenkanti pareiga buvo įvykdyta, todėl teisėjų kolegija konstatavo, jog atsakovas nepaisė Bendrovės teisėtų lūkesčių ir dėl to jai kilo neproporcinga sunkumų našta. Šios aplinkybės sudarė pagrindą konstatuoti valstybės neteisėtus veiksmus CK 6.271 straipsnio prasme.

Pareiškėjo apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir byla perduota nagrinėti iš naujo.

2024 m. gegužės 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-303-629/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04636-2021-7

[Prieiga internete](#)

20.2.3.2. Neturtinė žala

Dėl neturtinės žalos atlyginimo, Vadovybės apsaugos tarnybai neteisėtai atlikus asmens destruktivaus elgesio vertinimą

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl pareiškėjo reikalavimo priteisti iš atsakovo Lietuvos valstybės, atstovaujamos Vadovybės apsaugos tarnybos (anksčiau – Valstybės apsaugos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, toliau – Tarnyba), 2 000 Eur neturtinės žalos atlyginimą, kurią pareiškėjas kildino iš Tarnybos neteisėtų veiksmų.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo reikalavimą dėl neturtinės žalos atlyginimo, nenustatęs neteisėtų atsakovo veiksmų. Pareiškėjas apeliaciniame skunde su tokiu vertinimu nesutiko.

Tarnyba paaiškino, kad ji taikė duomenų apie pareiškėją rinkimą kaip smurtinio pobūdžio nusikalstamų veikų prieš Tarnybos saugomus asmenis prevencijos ir (ar) užkardymo vykdymo priemonę. Kriminalinės žvalgybos skyrius, surinkęs visą iš įvairių šaltinių gautą informaciją, atliko pirminį rizikos vertinimą ir išskyrė rizikos veiksnius, kurių pagrindu ir, vadovaujantis Vadovybės apsaugos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 5 punktu, buvo surašytas 2017 m. lapkričio 14 d. informacinis raštas Nr. 2S-196 „Dėl informacijos perdavimo“ (toliau – Raštas).

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad Tarnybos nurodoma smurtinio pobūdžio nusikalstamų veikų prieš Tarnybos saugomus asmenis prevencijos ir (ar) užkardymo vykdymo priemonė yra žmogaus teisės ribojanti priemonė.

Įvertinusi Vadovybės apsaugos įstatyme išdėstytą teisinį reguliavimą, išplėstinė teisėjų kolegija nenustatė Tarnybai *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) įtvirtinto įgaliojimo taikyti smurtinio pobūdžio nusikalstamų veikų prieš Tarnybos saugomus asmenis prevencijos ir (ar) užkardymo vykdymo priemonę, atliekant destruktivaus elgesio rizikos vertinimą ir su juo susijusį asmens duomenų rinkimą, tvarkymą bei perdavimą. Vadovybės apsaugos įstatyme institucijai suteikti pažeidimų prevencijos (6 str. 2 d.), informacijos, susijusios su institucijos uždavinių įgyvendinimu ir funkcijų atlikimu, rinkimo, kaupimo, analizavimo ir apibendrinimo (12 str. 7 d.), bendradarbiavimo su kitomis įstaigomis (13 str.) įgaliojimai, teisė gauti informaciją (14 str.), taip pat pareiga imtis visų galimų priemonių žmonių gyvybei ir sveikatai gelbėti (20 str. 1 d. 5 p.) yra formuluojami kaip bendro ir abstraktaus pobūdžio įgaliojimai, teisės ir pareigos. Šis teisinis reguliavimas nesudarė pagrindo konstatuoti, kad jis pats savaime, nesant aiškiai įtvirtintų nuostatų, suponuoja Tarnybai teisę, gavus kitų institucijų bei įstaigų pranešamą informaciją apie pavojų saugomų asmenų ir objektų saugumui, rinkti, kaupti ir analizuoti šią informaciją destruktivaus elgesio, kaip pavojaus ir teisės pažeidimo grėsmės rūšies (porūšio), aspektu ir perduoti ją kitiems subjektams.

Tarnyba nurodė, kad ji atliko pareiškėjo elgesio rizikos vertinimą ir asmens duomenų tvarkymą, vadovaudamasi Pavienių asmenų destruktivaus elgesio rizikos vertinimo ir valdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Vadovybės apsaugos departamento direktoriaus 2017 m. sausio 10 d. įsakymu Nr. V-14 (toliau – Aprašas).

Pažymėta, kad Aprašas įtvirtina Departamento Kriminalinės žvalgybos skyriaus vykdomą pavienių asmenų nustatymą (5 p.), gautos informacijos apie pavienių asmenų destruktivaus elgesio riziką ir jų įspėjamąjį elgesį analizę (9 p.), pirminio rizikos vertinimo proceso tvarką (10 p.), tarnybinio pranešimo dėl pirminio rizikos vertinimo užbaigimo surašymą (12 p.), informaciją perdavusios institucijos ir suinteresuotų institucijų informavimą apie reikiamą pagalbą (14 p.).

Padaryta išvada, kad nagrinėtu atveju Tarnybos atlikti veiksmai iš esmės buvo grindžiami konkrečiomis Aprašo nuostatomis, o ne Vadovybės apsaugos įstatymo eksplicitinėmis nuostatomis, kurios konkrečiai nenumato tokių veiksmų atlikimo. Taigi būtent Aprašas laikytas konkrečiu ginčo veiksmų teisiniu pagrindu, o ne jo priėmimo pagrindu formaliai nurodytas Vadovybės apsaugos įstatymas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, Aprašui iš esmės yra būdingas visuotinio privalomumo pobūdis, jame reguliuojami santykiai apima ne tik Departamento vidaus administravimą, bet ir asmenų duomenų rinkimą, tvarkymą, informacijos perdavimą ir bendravimą su kitomis institucijomis bei subjektais. Šie požymiai yra būdingi norminiam administraciniam aktui. Be to, LVAT jau yra konstatavęs, kad Vadovybės apsaugos departamento prie vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2017 m. sausio 10 d. įsakymas Nr. V-14 ir juo patvirtintas Pavienių asmenų destruktivaus elgesio rizikos vertinimo tvarkos aprašas yra norminis teisės aktas, priimtas centrinio valstybinio administravimo subjekto – Departamento (2021 m. rugsėjo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-453-789/2021).

Byloje nustatyta, kad Aprašas nebuvo paskelbtas, laikantis nustatytos norminių teisės aktų skelbimo ir įsigaliojimo tvarkos. Nepaskelbus Aprašo Teisės aktų registre, Aprašo normos laikytos negaliojančiomis.

Pripažinus Aprašo nuostatas negaliojančiomis, konstatuota, kad Tarnyba neturėjo nei Vadovybės apsaugos įstatyme, nei kituose teisės aktuose aiškiai įtvirtinto teisinio pagrindo atlikti destruktivaus elgesio rizikos vertinimą pareiškėjo atžvilgiu ir rinkti, tvarkyti jo asmens duomenis bei perduoti informaciją kitiems subjektams. Tai sudarė pagrindą vertinti, kad Tarnyba atliko Vadovybės apsaugos įstatyme aiškiai nenumatytus ir todėl neteisėtai laikytinus veiksmus, t. y. neteisėtai atliko rizikos vertinimą ir Raštu neteisėtai perdavė informaciją apie atliktą rizikos vertinimą ir jo rezultatus kitiems subjektams.

Šiame sprendime konstatavus, kad Tarnyba neteisėtai atliko rizikos vertinimą ir perdavė informaciją apie pareiškėją kitiems subjektams, nebuvo pagrindo teigti, kad Tarnyba buvo įpareigota tvarkyti pareiškėjo duomenis pagal ADTAĮ 5 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir 23 straipsnio 2 dalį. Todėl padaryta išvada, kad Tarnyba, tvarkydama pareiškėjo asmens duomenis, nesilaikė ADTAĮ 3 straipsnio, 5 straipsnio 1 dalies 3 punkte ir 23 straipsnyje įtvirtintų reikalavimų.

Vertindama neturtinės žalos dydį, priteistiną pareiškėjui, išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad Rašte vertinti ir pateikti pareiškėjo asmens duomenys yra susiję su gimimo data, gyvenamąja vieta ir rizikos veiksniais, nustatytais įvertinus pareiškėjo kitoms institucijoms siųstų laiškų duomenis apie pareiškėjo elgesį ir komunikaciją. Pateiktas institucijos vertinimas yra susijęs su jo socialine ir psichine sveikata. Informacija Raštu buvo perduota dviem sveikatos priežiūros įstaigoms ir socialines paslaugas teikiančiam centrui. Pareiškėjas sužinojo apie Tarnybos atliktus veiksmus, praėjus beveik dvejim metams nuo jų atlikimo, kai kreipėsi į Tarnybą dėl jo duomenų tvarkymo. Taigi beveik dvejus metus, t. y. pakankamai ilgą laikotarpį, pareiškėjas nežinojo apie jo atžvilgiu atliktus veiksmus ir asmens duomenų tvarkymą. Informacija apie duomenų tvarkymą pareiškėjui buvo pateikta Tarnybos raštais, kuriais buvo atsakoma į pareiškėjo paklausimus.

Išplėstinė teisėjų kolegija, įvertinusi pareiškėjo subjektinės teisės pažeidimų pobūdį, mastą ir trukmę, atsižvelgusi į tai, jog byloje nebuvo duomenų, kad atsakovo atstovas būtų sąmoningai siekęs pažeisti pareiškėjo teises, jog dėl konstatuotų neteisėtų veiksmų būtų pakenkta pareiškėjo fizinei sveikatai, įvertinusi pareiškėjo patirtų ribojimų pobūdį (be teisėto pagrindo atliktą rizikos vertinimą, pasireiškusį pareiškėjo asmens duomenų rinkimu, tvarkymu ir perdavimu), atsižvelgusi į laikotarpį, kai pareiškėjas sužinojo apie jo duomenų tvarkymą, darė išvadą, kad pareiškėjui priteistinas 1 500 Eur neturtinės žalos atlyginimas.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas tenkintas iš dalies, jam priteisiant 1 500 Eur neturtinės žalos atlyginimą iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Tarnybos.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. gegužės 8 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-737-789/2024 Teismo proceso Nr. 3-61-3-04310-2020-5

[Prieiga internete](#)

21. Valstybės tarnautojo statuso įgijimas, pasikeitimas, praradimas ir atsakomybė

21.1. Priėmimas į valstybės tarnybą

Dėl konkurso sustabdymo ar nukėlimo pretendentu prašymu

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) rašto, kuriuo netenkintas pareiškėjo prašymas užtikrinti jam galimybę dalyvauti dviejuose vienu metu vykstančiuose konkursuose valstybės tarnautojo pareigoms užimti, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, jog teisės aktai Departamentui nenumato teisės (ar pareigos) atsižvelgti į kiekvieno pretendentu prašymą dėl konkurso sustabdymo nepriklausomai nuo to, kokios priežastys nurodomos prašyme.

LVAT pritarė pirmosios instancijos teismo išvadoms, pažymėdamas, jog Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 patvirtintas Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nenustato Departamentui teisės stabdyti, atšaukti, nukelti konkursą, atsižvelgiant į pačių pretendentų galimybes, norus (ne)dalyvauti konkursuose. Apraše nustatyti konkretūs konkurso sustabdymo, atšaukimo pagrindai, kurių ginčo situacija neatitiko. Be to, abiem konkursams organizuoti Departamento

direktoriaus įsakymais buvo sudarytos ne tik komisijos, bet ir nustatyta data, laikas ir vieta, kurių komisijos savo nuožiūra keisti negali.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2024 m. gegužės 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1544-463/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03918-2022-0

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.1. Paraiškų administravimas

29.1.3. Išmokų, išmokėtų ir (arba) panaudotų pažeidžiant teisės aktus, gražinimas ir išieškojimas

Dėl paraiškoje deklaruotų žemės ūkio naudmenų valdymo ir momento, nuo kurio pareiškėjas turi būti įgijęs šių naudmenų valdymo teisę

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo pareiškėjui pritaikyta paramos susigrąžinimo sankcija dėl paraiškoje neteisingai deklaruotų plotų, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies – panaikino skundžiamo Agentūros sprendimo dalį, kuria pareiškėjui pritaikyta sankcija už paraiškoje deklaruotus plotus, kurie valstybinės žemės nuomos sutartimis buvo išnuomoti pareiškėjo sutuoktinei, kitą pareiškėjo skundo dalį atmetė. Pirmosios instancijos teismo vertinimu, pareiškėjas bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teisės pagrindu buvo įgijęs turtines teises, kilusias iš pareiškėjo sutuoktinės vardu sudarytų valstybinės žemės nuomos sutarčių ir leidimų laikinai naudotis valstybinės žemės plotais. Tačiau kitų paraiškoje deklaruotų plotų valdymo teisę pagrindžiančius dokumentus pareiškėjas privalėjo turėti paraiškos pateikimo momentu, o vėlesne data sudaryti ir išduoti dokumentai negalėjo būti laikomi pagrindžiančiais žemės valdymo teisę, tokiais dokumentais taip pat negalėjo būti laikomi žemės reformos žemėtvarkos projektai.

Vadovaudamasis Reglamente Nr. 1307/2013³, Paramos administravimo taisyklėse⁴, Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme bei Žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatuose⁵ įtvirtintu reglamentavimu, taip pat ESTT išaiškinimais dėl bendros žemės ūkio politikos (toliau – BŽŪP) finansavimo ir ūkininko valdomų gamybos vienetų, LVAT konstatavo, kad nors Reglamente Nr. 1307/2013 nėra reikalaujama pateikti žemės ūkio naudmenų naudojimo teisės įrodymą tam, kad būtų patvirtinta, jog pareiškėjas turi paraiškoje deklaruotus reikalavimus atitinkančius hektarus, valstybės narės visgi turi tam tikrą diskreciją dėl patvirtinamųjų dokumentų ir įrodymų, kurių jos gali reikalauti iš pareiškėjo, kai tai yra susiję su paraiškoje nurodytais plotais (pvz., žemės naudojimo teisinį pagrindą patvirtinančių duomenų, ūkio registracijos dokumentų ir / ar kt.). Tokia diskrecija visų pirma yra siejama su tinkamu Europos Sąjungos žemės ūkio plėtros fondo finansinių išteklių panaudojimu, todėl valstybės narės, paisydamos BŽŪP tikslų bei proporcingumo principo, privalo rinktis tokias nacionalines priemones, kurios, atsižvelgiant į žemės ūkio plotų naudojimo praktiką jų teritorijoje, užtikrintų Europos Sąjungos finansinių interesų BŽŪP srityje apsaugą, veiksmingą pažeidimų prevenciją bei atsakomybę už padarytus pažeidimus.

LVAT darė išvadą, jog siekiant užkirsti kelią pareiškėjams piktnaudžiauti kitų asmenų žeme, nacionaliniu teisiniu reguliavimu yra įtvirtintas paraiškoje deklaruojamų žemės ūkio naudmenų, sudarančių pareiškėjo žemės ūkio valdą, įregistravimo reikalavimas. Siekdamas gauti paramą už žemės ūkio naudmenas, pareiškėjas paraiškoje ne tik privalo visus savo žemės ūkio veiklai naudojamus ir jo valdomus vienetus (netgi tuos, už kuriuos neprašo skirti paramos) deklaruoti paramos paraiškoje bei juose visuose užtikrinti kompleksinės paramos

³ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir panaikinami Tarybos reglamentas (EB) Nr. 637/2008 ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2009

⁴ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-897 patvirtintos Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. 1351 patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatai

reikalavimų laikymąsi, bet ir būti juos įregistravęs VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro Valdų registre, būtent kaip savo (ar kartu su valdos nariais, partneriais valdomos) žemės ūkio valdos duomenis. Nacionaliniame reglamentavime įtvirtintas draudimas tam pačiam asmeniui būti daugiau nei vienos valdos nariu, leidžia išvengti tokių pažeidimų, kaip tų pačių žemės ūkio naudmenų plotų nurodymas skirtingų ūkininkų valdose. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, toks nacionalinis teisinis reguliavimas atitinka BŽŪP tikslus bei prioritetus, užtikrina tinkamą integruotos sistemos veikimą, Europos Sąjungos finansinių išteklių naudojimą bei palengvina administracinių patikrų vykdymą. Nagrinėtoje byloje susiklosčiusiomis aplinkybėmis nebuvo pagrindo spręsti, jog reikalavimu viešajame Valdų registre konkretaus paramos prašytojo, kaip valdos valdytojo, valdoje įregistruoti duomenis apie jo valdoje žemės ūkio veiklai naudojamus ir valdomus ploto vienetus (be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad valdos duomenų registravimas nėra sudėtinga ir ilga procedūra), būtų viršijama tai, kas būtina BŽŪP tikslams pasiekti. Toks reikalavimas laikytas objektyviu atrankos kriterijumi, kuriuo pareiškėjams garantuojamos vienodos sąlygos paramai gauti, užtikrinamas racionalus administracinių patikrų vykdymas. Todėl toks reikalavimas nelaikytas neproporcingu.

Apibendrinant byloje konstatuota, jog žemės ūkio naudmenų valdymas paramos administracinių teisinių santykių srityje pirmiausia apibrėžiamas per žemės ūkio naudmenų registravimą konkretaus paramos prašytojo, kaip valdos valdytojo, valdoje ir tik po to vertinant toje valdoje įregistruotų atskirų žemės ūkio naudmenų plotų valdymą civilinių teisinių santykių (nuosavybės, nuomos ar panaudos) aspektu. Valdų registre kaupiami duomenys apie valdos naudojimo teisinius pagrindus. Valdos įregistravimo paskirtis – paramos administravimo tikslais turėti objektyvią informaciją apie valdos valdytojo (jo vieno ar kartu su valdos nariais, partneriais) toje konkrečioje valdoje paramos gavimo tikslais valdomus plotus, kuriuose turi būti laikomasi su parama susijusių įsipareigojimų, vykdant tokių plotų apskaitą bei organizuojant patikras vietoje. Todėl, siekdama įvertinti, ar paraiškoje deklaruoti žemės ūkio naudmenų plotai gali būti laikomi reikalavimus atitinkančiais hektarais Reglamento Nr. 1307/2013 32 straipsnio 2 dalies a punkto prasme, Agentūra pirmiausiai turi patikrinti, ar tokie plotai yra įregistruoti Valdų registre konkretaus paramos prašytojo, kaip valdos valdytojo (vieno ar kartu su valdos nariais, partneriais valdomoje), valdoje. Atitinkamai, nustatčius, kad tokie plotai nėra įtraukti į valdą, kurios valdytojas yra paramos paraišką teikiantis asmuo, t. y. Valdų registre nėra įregistruoti kaip tokios valdos dalis, jie negali būti laikomi reikalavimus atitinkančiais hektarais ir parama už juos negali būti skiriama.

Byloje nustatyta, kad: dalis pareiškėjo paraiškoje deklaruotų žemės ūkio naudmenų buvo valstybinė žemė, kuri buvo suteikta naudotis ne pareiškėjui, o jo sutuoktinei; pareiškėjo sutuoktinė ir pareiškėjas buvo įregistravę dvi atskiras žemės ūkio valdas bei ūkininko ūkius, todėl nebuvo vienas kito valdų nariai; pareiškėjo sutuoktinė kasmet (taigi ir 2020 metais) teikė paraiškas paramai gauti; pareiškėjo sutuoktinei išnuomos tos bei laikinai suteiktos naudotis ginčo žemės ūkio naudmenos nebuvo įregistruotos pareiškėjo valdoje (kaip procesiniuose dokumentuose nurodė Agentūra, dalis šių naudmenų buvo įregistruotos pareiškėjo sutuoktinės valdoje). Šiomis aplinkybėmis LVAT konstatavo, jog ginčo plotai neatitiko esminės jų laikymo tinkamais paramai gauti plotais sąlygos, todėl parama už juos pareiškėjui negalėjo būti skiriama ir mokama.

Dėl pareiškėjo deklaruotų žemės ūkio naudmenų plotų, kurių valdymo teisei pagrįsti pareiškėjas buvo pateikęs žemės reformos žemėtvarkos projektus, LVAT pirmiausiai pažymėjo, jog pagal Reglamento Nr. 1307/2013 24 straipsnio 2 dalį, 33 straipsnio 1 dalį, 36 straipsnio 5 dalį, išskyrus *force majeure* (įvykis, nepaprastos aplinkybės, kurių negalima numatyti arba išvengti) atvejus arba išimtines aplinkybes, reikalavimus atitinkantys hektarai gali būti deklaruojami, jei ūkininkas juos turėjo valstybės narės nustatytą dieną, kuri turi būti ne vėlesnė kaip tos valstybės narės nustatyta diena, iki kurios gali būti keičiama paraiška gauti pagalbą, kaip nurodyta Reglamento Nr. 1306/2013 72 straipsnio 1 dalyje. Atsižvelgus į tai, kad Paramos administravimo taisyklėse *expressis verbis* (aiškiais žodžiais; tiesiogiai) neapibrėžta diena, nuo kurios turi būti valdomos paraiškoje deklaruotos žemės ūkio naudmenos, konstatuota, kad aptariamose bylose atveju ši diena buvo ne vėlesnė (išskyrus *force majeure* atvejus) nei paskutinė paraiškos duomenų keitimo diena. Todėl Agentūros argumentai, kad pareiškėjas galėjo deklaruoti tik tuos plotus, kurių valdymo teisę turėjo jau paraiškos pateikimo metu, nelaikyti pagrįstais. Vis dėlto LVAT teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad nagrinėtu atveju pirmosios instancijos teismas nesurinko duomenų apie tai, ar ginčo plotai, kurių valdymui pagrįsti pareiškėjas pateikė žemės reformos žemėtvarkos projektus, 2020 metais apskritai buvo įregistruoti Valdų registre valdoje, kurios valdytojas buvo pareiškėjas, o nenustatčius šios sąlygos egzistavimo, šių plotų valdymo civilinių teisinių santykių aspektu vertinimas neturi teisinės reikšmės. Dėl nurodytų priežasčių LVAT sprendė, jog ši bylos dalis grąžintina pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. gegužės 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-580-602/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05308-2022-5

[Prieiga internete](#)

35. Lošimų ir loterijų priežiūra bei kontrolė

Dėl draudimo lošimų organizatoriui priimti kito lošimų organizatoriaus sumokėtą įmoką už į lošimų namus (kazino) atvykusį fizinį asmenį

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Lošimų priežiūros tarnybos direktoriaus įsakymo „Dėl atlikto UAB „Olympic Casino Group Baltija“ neplaninio specialiojo patikrinimo punkto, kuriame konstatuotas bendrovės atitinkamais veiksmais organizuojant 2021 metų pokerio turnyrą „Žvejo iššūkis“ padarytas Azartinių lošimų įstatymo 18 straipsnio 1 dalies reikalavimų (lošimai organizuojami pagal lošimo reglamentą) pažeidimas, už kurį netaikyta atsakomybė nesant bendrovės veiksmuose kaltės, taip pat šį punktą pagrindžiančių motyvų, pagrįstumo ir teisėtumo.

Byloje ginčytasi, ar lošimo reglamentas, kuris galioja ir yra taikomas stalo lošimui pareiškėjui priklausančiuose lošimo namuose (kazino), pagal šio reglamento ir jo reikalaujančių Azartinių lošimų įstatymo nuostatų prasmę bei paskirtį galėjo būti atitinkamai taikomas pagal kitą lošimo internete reglamentą kito lošimų organizatoriaus rengto (nuotoliniu būdu įvykusio) „atrankos“ turnyro laimėtojų įgytoms teisėms dalyvauti pareiškėjo lošimo namuose (kazino) organizuotame „finaliniame“ turnyre. Be to, nesutarta, ar ginčytame įsakyme pagrįstai ir teisėtai nurodytas atsakomybės už nuotolinių lošimų organizavimą reglamentuojančio Azartinių lošimų įstatymo 20¹ straipsnio 1 dalies pažeidimą netaikymas pareiškėjui.

Teisėjų kolegijos vertinimu, Azartinių lošimų įstatymo nuostatos (7³ str. 2 d. 1 p., 20¹ str. 1 d., 26 str. 1 d., 29¹ str. 6 d., 15 str. 4 d.) suponuoja, kad konkretaus azartinio lošimo, organizuojamo lošimo namuose (kazino) pagal šiam lošimui nustatytą (patvirtintą) reglamentą, dalyviai, kurie siekia piniginio laimėjimo stalo lošime (ruletėje ar kortų lošime), gali būti visi Azartinių lošimų įstatyme nustatytus 21 metų amžiaus ir kitus reikalavimus (apribojimus) atitinkantys fiziniai asmenys, kurie savo noru rizikuoja netekti atitinkamai įmokėtos sumos.

Vadinasi, priežiūros tarnyba, įgyvendindama valstybės politiką azartinių lošimų srityje, gali pagrįstai laikytis pozicijos, kad pagal Azartinių lošimų įstatymą negali būti tokio lošimo namuose (kazino) organizuojamo stalo lošimo (ruletės ar kortų lošimo), kurio dalyviai pagal reglamentą galėtų būti ne visi to laisva valia ir savo rizika siekiantys ir 21 metų sukakę fiziniai asmenys, bet tam tikri, atitinkamai kvalifikuojami, fiziniai asmenys, prieš tai sėkmingai dalyvavę kito lošimų organizatoriaus surengtame nuotoliniame lošime (lošime internetu) pagal jam skirtą reglamentą ir tokį tarpinį (atrankinį) lošimą laimėję.

Pažymėta, kad Azartinių lošimų įstatyme nėra detalizuota ir pažodžiui reikalaujama, kad kiekvienas lošimo namuose (kazino) rengiamo stalo lošimo dalyvis pats tiesiogiai įmokėtų sumą, kurios netekti jis rizikuotų. Taikant loginį ir sisteminį įstatymo aiškinimo metodą, galima daryti išvadą, kad į lošimo namus (kazino) individualiai ar grupėmis atvykę ir stalo lošimą lošti siekiantys fiziniai asmenys gali įmokėti sumą, kurios netekti jie rizikuotų, tiek už save, tiek už kitus atvykusius fizinius asmenis. Tačiau įstatymo loginė ir sisteminė analizė, teisėjų kolegijos vertinimu, neleidžia daryti išvados, kad įstatymas esą suponuoja (toleruoja) juridinio asmens, kuris organizuoja (organizavo) azartinius lošimus nuotoliniu būdu (internetu), atliekamą bankinį pavedimą lošimų namams (kazino) kaip įmoką už į lošimų namus (kazino) atvykusį fizinį asmenį, laimėjusį azartinį lošimą nuotoliniu būdu (internetu).

Teisėjų kolegija įvertino, kad vieno lošimo organizatoriaus pagal tam tikrą reglamentą rengiamas lošimas lošimų namuose (kazino) negali būti organizaciniu finansiniu būdu siejamas su jame dalyvaujančių lošėjų (dalyvių) teisių (galimybių) dalyvauti tokiaame lošime, atvykstant į lošimo namus (kazino), paaiškėjimu ar atsiradimu pagal kito lošimų organizatoriaus prieš tai surengto kitokio lošimo nuotoliniu būdu (internetu) rezultatus (laimėtojų sąrašą). Taigi pareiškėjo fizinėje lošimo vietoje (kazino) organizuotas (rengtas) turnyras ir asmenų (dalyvių) dalyvavimas jame negalėjo būti susietas su kito azartinių lošimų organizatoriaus nuotoliniu būdu organizuoju atrankiniu turnyru ir jo laimėtojų nustatymu. Konstatuota, kad pareiškėjo fizinėje lošimo vietoje (kazino) organizuotas turnyras buvo esmingai ir todėl pagal Azartinių lošimų įstatymą neteisėtai susietas su UAB „Lošimų strateginė grupė“ organizuoju nuotoliniu būdu vykusiu atrankiniu turnyru ir jo laimėtojų nustatymu bei už šiuos laimėtojus bendrovės „Lošimų strateginė grupė“ atliktu dalyvio mokesčio sumokėjimu pareiškėjui. Atsakovas neabejotinai turėjo faktinį ir teisinį pagrindą nustatyti pareiškėjo padarytą Azartinių lošimų įstatymo 10 straipsnio 1 dalies reikalavimų, kad draudžiama organizuoti šiame įstatyme nenurodytus lošimus arba pažeidžiant šiame įstatyme nustatytą tvarką, pažeidimą.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas.

2024 m. gegužės 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-697-1188/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01293-2022-4

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl materialiojo teisinio pobūdžio aplinkybių vertinimo skundo priėmimo stadijoje

Administracinėje byloje buvo nagrinėjamas atskirasis skundas dėl pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria buvo atsisakyta priimti pareiškėjo skundą dėl įpareigojimo Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministrui ar jo įgaliotam asmeniui išnagrinėti skundą Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymo 38 straipsnio pagrindu bei įpareigoti atsakovą asmeniškai priimti sprendimą dėl skundo išnagrinėjimo ir atsakyti pareiškėjui. Iš bylos medžiagos matyti, jog pareiškėjas iš esmės kėlė ginčą dėl atsakovo neveikimo.

Pirmosios instancijos teismas nustatė, jog pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 10 straipsnio 4 dalį viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos, o šiuo metu nėra suėjęs VAĮ 10 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas pareiškėjo skundo išnagrinėjimo terminas. Atsižvelgiant į tai, teismas padarė išvadą, jog šiuo momentu pareiškėjo skunde nurodytas ginčas dar nėra kilęs, todėl pareiškėjo skundą atsisakė priimti kaip nenagrinėtiną teismų ABTĮ nustatyta tvarka (ABTĮ 33 str. 2 d. 1 p.).

Nagrinėdama atskirąjį skundą, LVAT teisėjų kolegija, pasiremmdama ankstesne savo praktika, pabrėžė, jog skundo (prašymo, pareiškimo) priėmimo stadijoje vertinama tik formali skundo (prašymo, pareiškimo) atitiktis reikalavimams, kuriuos tokiems procesiniams dokumentams nustato ABTĮ, ir nėra sprendžiama dėl pareiškėjų reikalavimų pagrįstumo ir teisėtumo. Skundo priėmimo stadijoje nėra sprendžiama dėl materialiosios teisės ar įstatymų saugomų interesų turėjimo, t. y. negalima atsisakyti priimti skundo dėl materialiojo teisinio pobūdžio motyvų. Materialiojo teisinio pobūdžio aplinkybės, susijusios su pareiškėjo teise į reikalavimo patenkinimą, turi būti analizuojamos bylos nagrinėjimo iš esmės metu. Jei bylos nagrinėjimo metu nustatoma, kad besikreipęs teisminės gynybos asmuo neturėjo materialiosios reikalavimo teisės arba tokia teisė išnyko, ši aplinkybė yra reikšminga teismui priimant byloje atitinkamą procesinį sprendimą dėl bylos baigties.

LVAT akcentavo, jog skundžiamoje pirmosios instancijos teismo nutartyje padaryta išvada, jog pareiškėjo skundas nenagrinėtinas teismo ABTĮ nustatyta tvarka, yra grindžiama materialiojo teisinio pobūdžio aplinkybių, kurios galėtų būti vertinamas tik nagrinėjant administracinę bylą iš esmės, analize.

Atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegija pirmosios instancijos teismo nutartį panaikino ir perdavė skundo priėmimo klausimą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. gegužės 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-310-442/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01111-2024-5

[Prieiga internete](#)

43.5.9. Kai skundas paduotas praleidus nustatytą skundo padavimo terminą ir šis terminas neatnaujinamas

Dėl ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto naikinamojo 10 metų termino

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjos skundo dalis, kuriose buvo prašoma atnaujinti terminą skundui paduoti ir panaikinti Raseinių rajono valdybos 2000 m. spalio 5 d. sprendimą Nr. 514 „Dėl nuosavybės teisių atkūrimo pilietei V. K.“ (toliau – Sprendimas), atnaujinti praleistus Atkūrimo įstatyme nustatytus terminus. Teismas taip pat netenkino pareiškėjos prašymo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones.

Bylos duomenys patvirtino, jog pareiškėjos siekiamas apskūsti Sprendimas priimtas 2000 m. spalio 5 d., byloje nebuvo ginčo, kad pareiškėja į teismą dėl šio administracinio akto panaikinimo (kartu su išvestiniu reikalavimu) kreipėsi praleidusi ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje nustatytą naikinamąjį 10 metų terminą.

LVAT teisėjų kolegija pirmiausia akcentavo, kad ABTĮ 30 straipsnio 1 dalies nuostatos ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika suponuoja, kad nepriklausomai nuo to, kada asmuo sužinojo apie skundžiamą aktą, naikinamasis dešimties metų terminas yra skaičiuojamas nuo akto priėmimo dienos, o ne nuo asmens sužinojimo apie aktą dienos. Taigi, aplinkybės, kada pareiškėja sužinojo apie ketinamą apskūsti administracinį aktą, sprendžiant dėl naikinamojo termino taikymo, nagrinėjamu atveju nėra reikšmingos.

Aiškindamas ABTĮ 30 straipsnio 1 dalies nuostatas, LVAT yra konstatavęs, kad įstatymų leidėjas šioje teisės normoje *expressis verbis* (aiškiais žodžiais) suteikė pirmenybę teisinių santykių stabilumui, nebeleisdamas apskūsti teismui teisės akto ar veiksmo, nuo kurių priėmimo ar atlikimo praėjo daugiau nei dešimt metų. Vienintelė įstatymų leidėjo numatyta išimtis – nusikalstamos veikos, susijusios su ginčijamo akto priėmimu ar veiksmo atlikimu, padarymas. Naikinamasis dešimties metų terminas gali būti netaikomas byloje nustačius aplinkybes, kurios gali būti laikomos išimtinėmis (žr., pvz., 2018 m. spalio 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-4507-415/2018; 2021 m. rugsėjo 15 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-588-968/2021).

Iš Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikos matyti, kad formalus, griežtas požiūris į absoliutaus pobūdžio terminų taikymą, saugant bendrąjį teisinio tikrumo principą ir visiškai neatsižvelgiant į situacijos realijas, į jos išskirtinumą, neatliekant susidūrusių interesų pusiausvyros nustatymo, gali pažeisti asmens materialines teises (žr., pvz., *mutatis mutandis* 2009 m. liepos 16 d. sprendimą byloje *Zehentner prieš Austriją*, pareiškimo Nr. 20082/02, 64–65 p.).

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog sprendžiant, ar nagrinėjamu atveju susiklostė išskirtinė situacija, vertintinas siekiamų apginti vertybių pobūdis, suinteresuoto asmens ir kitų asmenų interesų pusiausvyra, atsižvelgiant į teisių santykių stabilumo, teisinio tikrumo imperatyvus.

Nagrinėtu atveju nustatyta, kad pareiškėja siekė inicijuoti ginčą nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą srityje. Kartu su skundu pateikta duomenų, jog pareiškėja kartu su savo seserimi lygiomis dalimis atkūrė nuosavybės teises į jų seneliams priklausiusią žemę, kurioje buvo ginčo hidrotechninio įrenginio likučiai. Taip pat pažymėta, jog iš bylos duomenų (tiek, kiek pateikta su skundu) spręstina, kad pareiškėja buvo pagrįstai įsitikinusi, jog atkūrimo procesas aktualioje teritorijoje yra baigtas Kauno apskrities valdytojo administracijos 1996 m. gegužės 17 d. sprendimu Nr. 72/7435 „Dėl nuosavybės atstatymo pilietei R. S.“; pareiškėja, kaip viena iš savo senelių (buvusių savininkų) palikuonių, nebuvo įtraukta į tolesnę nuosavybės teisių atkūrimo procedūrą ar apie ją informuota; šios procedūros rezultatai paviešinti viešame registre 2019 metais, pareiškėja apie tai, kad nuosavybės į hidroelektrinę atkurtos V. K., sužinojo 2023 m. spalio 6 d.

Teisėjų kolegija vertino, kad aptartos aplinkybės sudaro pagrindą konstatuoti, jog susiklostė teisiškai išskirtinė situacija ir išimtinės aplinkybės, sudarančios pagrindą ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje nustatyto 10 metų termino netaikyti ir praleistą procesinį terminą atnaujinti, kadangi formaliai pritaikius įstatymą ir neatnaujinus skundo padavimo termino, šios administracinės bylos kontekste būtų pažeista asmens teisė kreiptis dėl teisminės gynybos. Formalus įstatymo normų taikymas, neįvertinus iš to kylančių pasekmių ir susiklosčiusios situacijos, nėra pateisinamas, teisėtas ar protingas. Be to, formalus įstatymo normų taikymas nagrinėjamu atveju prieštarautų teisingumo principui.

Apibendrindama teisėjų kolegija darė išvadą, kad pirmosios instancijos teismas iš esmės nevertino aplinkybių, kuriomis pareiškėja grindė prašymą atnaujinti terminą, netinkamai taikė proceso teisės normas, todėl šioje dalyje priėmė neteisėtą ir nepagrįstą nutartį, kuri naikintina.

LVAT atnaujino terminą skundui dėl Sprendimo paduoti, panaikino skundžiamą pirmosios instancijos teismo nutarties dalį ir skundo priėmimo klausimą perdavė pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. gegužės 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-240-602/2024
Teisminio proceso Nr. 3-64-3-00110-2024-6

[Prieiga internete](#)